

EXTRAORDINARY

BUITENGEWONE

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA GOVERNMENT GAZETTE

STAATSKOERANT VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

REGULATION GAZETTE No. 1033

Registered at the Post Office as a Newspaper

 PRICE 10c PRYS
OVERSEAS 15c OORSEE
POST FREE — POSVRY

REGULASIEKOERANT No. 1033

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Vol. 40]

PRETORIA, 11 OCTOBER 1968
11 OKTOBER

No. 2189

PROCLAMATIONS

*by the State President of the
Republic of South Africa*

No. R. 294, 1968

RULES OF PROCEDURE FOR THE OVAMBOLAND LEGISLATIVE COUNCIL

Whereas a Legislative Council has in terms of the Development of Self-government for Native Nations in South-West Africa Act, 1968 (Act No. 54 of 1968), been established for Ovamboland;

And whereas it is expedient to provide for rules of procedure for the regulation and conduct of the proceedings of the Ovamboland Legislative Council and matters related thereto to enable the said Legislative Council to exercise its powers and perform its functions and duties;

Now, therefore, under and by virtue of the powers vested in me by section 13 of the said Development of Self-government for Native Nations in South-West Africa Act, 1968, I hereby provide that the rules of procedure in respect of the proceedings of the said Ovamboland Legislative Council shall be as contained in the Schedule hereto.

Given under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Bloemfontein on this Second day of October, One thousand Nine hundred and Sixty-eight.

J. J. FOUCHÉ,

State President.

By Order of the State President-in-Council.

M. C. BOTHA.

SCHEDULE

RULES OF PROCEDURE FOR THE OVAMBOLAND LEGISLATIVE COUNCIL

Table of Contents	Rules
Part I—Definitions	1
Part II—Sessions of the Legislative Council ...	2
Part III—Election of Chairman and Deputy Chairman	3-9

A—32958

PROKLAMASIES

*van die Staatspresident van die
Republiek van Suid-Afrika*

No. R. 294, 1968

REGLEMENT VAN ORDE VIR DIE OVAMBO- LANDSE WETGEWENDE RAAD

Nademaal 'n Wetgewende Raad vir Ovamboland ingevolge die Wet op die Ontwikkeling van Selfbestuur vir Naturellevolke in Suidwes-Afrika, 1968 (Wet No. 54 van 1968), ingestel is;

En nademaal dit dienstig is om voorsiening te maak vir 'n reglement van orde vir die beheer en bestuur van die verrigtings van die Ovambolandse Wetgewende Raad en aanverwante sake, ten einde die Wetgewende Raad in staat te stel om sy bevoegdheide uit te oefen en om sy werksaamhede en pligte te verrig;

So is dit dat ek kragtens die bevoegdheid my verleen by artikel 13 van die genoemde Wet op die Ontwikkeling van Selfbestuur vir Naturellevolke in Suidwes-Afrika, 1968, hierby voorsiening maak dat die reglement van orde ten opsigte van die verrigtings van bedoelde Ovambolandse Wetgewende Raad moet wees soos in die Bylae hierby vervat.

Gegee onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Bloemfontein, op hede die Tweede dag van Oktober Eenduisend Negenhonderd Agt-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,

Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade.

M. C. BOTHA.

BYLAE

REGLEMENT VAN ORDE VAN DIE OVAMBO- LANDSE WETGEWENDE RAAD

Inhoudsopgawe	Reëls
Deel I—Definisies	1
Deel II—Sessies van die Wetgewende Raad ...	2
Deel III—Verkieping van Voorsitter en Onder- voorsitter	3-9

1—2189

	<i>Rules</i>
Part IV—Opening of Session	10-11
Part V—Other proceedings at sessions	12
Part VI—Vacating of office by Chairman and Deputy Chairman	13
Part VII—Maintenance of Order and Rules of Debate	14-40
Part VIII—Permanent records and languages	41-42
Part IX—Officers: Records and papers	43-50
Part X—Days and hours of Sittings and Adjournments	51-53
Part XI—Quorum	54
Part XII—Motions	55-66
Part XIII—Arrangement of business	67-71
Part XIV—Questions	72-80
Part XV—Method of voting on substantive Motions or amendments	81-83
Part XVI—Draft Enactments, taxation proposals and estimates of expenditure	84-89
Part XVII—Select and Sesssional Committees	90-99
Part XVIII—Non-members	100-103
Part XIX—Miscellaneous provisions	104-109
Annexure: Prayer.	

PART I

Definitions

1. For the purposes of the provisions of this proclamation, unless the context otherwise indicates—

(i) "Chief" means a person duly recognised or appointed as a chief or an acting chief in terms of section 1 of Proclamation No. 15 of 1928 of the Territory of South West Africa;

(ii) "Chief Councillor" means the member of the Executive Council elected as Chief Councillor in terms of section 10 of Proclamation No. R. 291 of 1968, and includes any councillor nominated or designated in terms of the said Proclamation to act in his stead;

(iii) "Chief Director" means an officer designated by the Minister in terms of section 6 (4) of the Act as administrative head of any department under the control of the Chief Councillor and as co-ordinating officer of all the departments administered by the Executive Council;

(iv) "Councillor" means a member of the Legislative Council nominated in terms of section 9 of Proclamation No. R. 291 of 1968, as a member of the Executive Council;

(v) "delegation" means the members designated in terms of section 2 (1) of Proclamation No. R. 291 of 1968 to represent each of the Kolonkadhi-Eunda, Kwaluudhi, Kwambi, Kwanyama, Mbalantu, Ndonga and Ngandjera Tribal Authorities in the Ovamboland Legislative Council;

(vi) "Director" means an officer designated by the Minister in terms of section 6 (4) of the Act to be the administrative head of a department, established in terms of section 6 (2) of the Act;

(vii) "member" means a member of the Ovamboland Legislative Council;

(viii) "Minister" means the Minister of Bantu Administration and Development and of Bantu Education;

(ix) "Republic" means the Republic of South Africa;

(x) "secretary" means the Secretary for Bantu Administration and Development and includes a Deputy or Under Secretary and in respect of matters falling under the Department of Education and Culture, includes the Secretary for Bantu Education and any Deputy or Under Secretary;

	<i>Reëls</i>
Deel IV—Opening van sessie	10-11
Deel V—Ander verrigtings by sessies	12
Deel VI—Ontnuiming van amp deur Voorsitter en Ondervoorsitter	13
Deel VII—Handhawing van orde en reëls van debat	14-40
Deel VIII—Permanente rekords en tale	41-42
Deel IX—Beampes: Rekords en dokumente	43-50
Deel X—Dae en ure van sittings en verdagings	51-53
Deel XI—Kworum	54
Deel XII—Mosies	55-66
Deel XIII—Indeling van werksaamhede	67-71
Deel XIV—Vrae	72-80
Deel XV—Wyse van stemming oor substantiewe mosies en wysigings	81-83
Deel XVI—Konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes	84-89
Deel XVII—Gekose en sessiekomitees	90-99
Deel XVIII—Nie-lede	100-103
Deel XIX—Diverse bepalinge	104-109
Aanhangsel: Gebed.	

DEEL I

Definisies

1. Vir die doeleindes van die bepalinge van hierdie Proklamasie, tensy dit uit die samehang anders blyk, beteken—

(i) „afvaardiging”, die lede aangewys ingevolge artikel 2 (1) van Proklamasie No. R. 291 van 1968 om elkeen van die Kolonkadhi-Eunda-, Kwaluudhi-, Kwambi-, Kwanyama-, Mbalantu-, Mdonga- en Ngandjerastamowerhede te verteenwoordig in die Ovambolandse Wetgewende Raad;

(ii) „Direkteur”, ’n beampete aangewys deur die Minister ingevolge artikel 6 (4) van die Wet as administratiewe hoof van ’n departement, ingestel ingevolge artikel 6 (2) van die Wet;

(iii) „Hoofdirekteur”, ’n beampete deur die Minister aangewys ingevolge artikel 6 (4) van die Wet as administratiewe hoof van die departement onder die beheer van die Hoofraadslid en koördinerende beampete van al die departemente geadminestreer deur die Uitvoerende Raad;

(iv) „Hoofraadslid”, die lid van die Uitvoerende Raad as Hoofraadslid verkies ingevolge artikel 10 van Proklamasie No. R. 291 van 1968; en sluit enige lid in wat ingevolge bedoelde Proklamasie benoem of aangewys is om in sy plek op te tree;

(v) „kaptein”, ’n persoon behoorlik erken of ingestel as ’n kaptein of as ’n waarnemende kaptein ingevolge artikel 1 van Proklamasie No. 15 van 1928 van die gebied Suidwes-Afrika;

(vi) „Lid”, ’n lid van die Ovambolandse Wetgewende Raad;

(vii) „Minister”, die Minister van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling en van Bantoe-onderwys;

(viii) „Raadslid”, ’n lid van die Wetgewende Raad genomineer ingevolge artikel 9 van Proklamasie No. R. 291 van 1968 as ’n lid van die Uitvoerende Raad;

(ix) „Republiek”, die Republiek van Suid-Afrika;

(x) „Sekretaris”, die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling, en sluit ook ’n Adjunk- of Ondersekretaris in, en ten opsigte van aangeleenthede wat onder die Departement van Onderwys en Kultuur ressorteer, ook die Sekretaris van Bantoe-onderwys en enige Adunk- of Ondersekretaris;

(xi) "the Act" means the Development of Self-government for Native Nations in South-West Africa Act, 1968 (Act No. 54 of 1968);

(xii) "tribal authority" means a tribal authority recognised in terms of Proclamation No. R. 290 of 1968.

PART II

Sessions of the Legislative Council

Sessions

2. (1) There shall be an ordinary session of the Legislative Council at least once in every year at Oshakati.

(2) A period of more than 15 months shall not intervene between two ordinary consecutive sessions of the Legislative Council.

(3) A special session of the Legislative Council may any time, and if so directed by the Minister, shall be called, by the Executive Council.

(4) At such special session only such business as the Chief Councillor may lay before the Legislative Council shall be transacted: Provided that if such special session is called by the direction of the Minister, only the business necessitating the calling of the special session shall be discussed.

(5) Every session of the Legislative Council shall commence on a date and time fixed by the Executive Council.

(6) The Chief Director shall in writing not less than 42 days prior to an ordinary session and not less than seven days prior to a special session of the Legislative Council notify the members and the Minister of the date and time fixed for, and the business to be transacted at such session.

(7) Notwithstanding anything contained in this rule, the Minister shall designate a person who shall convene the first session of the Legislative Council to commence on a date and time determined by the Minister and the person so designated shall preside at such session until a Chairman has been elected as hereinafter provided.

PART III

Election of Chairman and Deputy Chairman

Secretary of Legislative Council to announce need for elections

3. On the first sitting day of the first session of the Legislative Council and of any session thereafter at which a Chairman and Deputy Chairman have to be elected, the Secretary of the Legislative Council shall announce to the Legislative Council the need for the election of a Chairman or a Deputy Chairman and shall call upon the Legislative Council to proceed with the election forthwith: Provided that in the case of the first session such announcement shall be made by the person designated by the Minister in terms of rule 2 (7).

Presiding officer

4. In the case of the election of the Chairman, the Secretary of the Legislative Council, or at the first session of the Legislative Council the person designated by the Minister in terms of rule 2 (7), shall act as presiding officer; in the case of the election of the Deputy Chairman, the Chairman shall act as presiding officer.

Method of election of Chairman and Deputy Chairman

5. (1) The presiding officer shall call for nominations of candidates being members of the Legislative Council for election as Chairman and Deputy Chairman.

(xi) „stamowerheid”, 'n stamowerheid erken ingevolge Proklamasie No. R. 290 van 1968;

(xii) „die Wet”, die Wet op die Ontwikkeling van Selfbestuur vir Naturelle volke in Suidwes-Afrika, 1968 (Wet No. 54 van 1968).

DEEL II

Sessies van die Wetgewende Raad

Sessies

2. (1) Daar moet minstens een maal in elke jaar 'n gewone sessie van die Wetgewende Raad te Oshakati plaasvind.

(2) 'n Tydperk van meer as 15 maande moet nie verloop tussen twee gewone opeenvolgende sessies van die Wetgewende Raad nie.

(3) 'n Spesiale sessie van die Wetgewende Raad kan te eniger tyd, en moet indien die Minister aldus gelas, byeengeroep word deur die Uitvoerende Raad.

(4) Op so 'n spesiale sessie mag alleenlik dié sake wat die Hoofraadslid aan die Wetgewende Raad voorlê, behandel word: Met dien verstande dat indien sodanige spesiale sessie op las van die Minister byeengeroep word, slegs die sake wat die byeenroeping van die spesiale sessie nodig gemaak het, bespreek word.

(5) Elke sessie van die Wetgewende Raad moet begin op 'n datum en tyd deur die Uitvoerende Raad bepaal.

(6) Die Hoofdirekteur moet skriftelik minstens 42 dae voor 'n gewone sessie en minstens sewe dae voor 'n spesiale sessie van die Wetgewende Raad die lede en die Minister in kennis stel van die datum en tyd bepaal vir en die sake wat behandel moet word op so 'n sessie.

(7) Nieteenstaande enigiets vervat in hierdie reglement wys die Minister 'n persoon aan wat die eerste sessie van die Wetgewende Raad moet byeenroep om 'n aanvang te neem op 'n datum en tyd deur die Minister bepaal, en die aldus aangewysde persoon moet op sodanige sessie voorsit totdat 'n Voorsitter gekies is soos hierna bepaal.

DEEL III

Verkieping van Voorsitter en Ondervoorsitter

Sekretaris van Wetgewende Raad kondig die noodsaaklikheid van verkiesings aan

3. Op die eerste sittingsdag van die eerste sessie van die Wetgewende Raad en van enige sessie daarna waarby 'n Voorsitter en Ondervoorsitter verkies moet word, moet die Sekretaris van die Wetgewende Raad aan die Wetgewende Raad die behoefte vir die verkiesing van 'n Voorsitter en Ondervoorsitter aankondig en moet die Wetgewende Raad versoek om onverwyld met die verkiesing voort te gaan: Met dien verstande dat in die geval van die eerste sessie so 'n aankondiging gemaak moet word deur die persoon deur die Minister ingevolge reglement 2 (7) aangewys.

Voorsittende beamppte

4. In die geval van die verkiesing van 'n Voorsitter, moet die Sekretaris van die Wetgewende Raad, of by die eerste sessie van die Wetgewende Raad, die persoon aangewys deur die Minister ingevolge reglement 2 (7), optree as voorsittende beamppte; by die verkiesing van die Ondervoorsitter tree die Voorsitter as voorsittende beamppte op.

Wyse waarop Voorsitter en Ondervoorsitter gekies word

5. (1) Die voorsittende beamppte moet vra vir die nominasies van kandidate wat lede is van die Wetgewende Raad vir verkiesing tot Voorsitter of Ondervoorsitter.

(2) Every nomination shall be submitted in writing and shall be signed by the proposer and two seconders being members of the Legislative Council and also by the person nominated, unless he has in writing signified his willingness to accept nomination: Provided that such proposer and seconders shall not be entitled to nominate or second the nomination of any other candidates.

(3) The names of the persons thus duly nominated shall be announced by the presiding officer and no debate shall be allowed at the election.

(4) If only one nomination is received the presiding officer shall declare the candidate so nominated duly elected as Chairman or Deputy Chairman, as the case may be.

(5) Where two or more candidates are nominated a vote shall be taken by secret ballot and any candidate in whose favour a majority of all the votes cast is recorded, shall be declared duly elected as Chairman or Deputy Chairman, as the case may be, by the presiding officer.

(6) If no candidate obtains a majority of all the votes, the candidate who has received the smallest number of votes shall be eliminated and a further ballot taken in respect of the remaining candidates, this procedure being repeated as often as may be necessary until a candidate receives a majority of all votes cast and is declared duly elected as Chairman or Deputy Chairman, as the case may be, by the presiding officer.

(7) Whenever two or more candidates being the lowest on the poll have received the same number of votes, the Legislative Council shall by separate vote, to be repeated as often as may be necessary, determine which of those candidates shall for the purpose of subrule (6) be eliminated.

(8) Whenever—

(a) only two candidates have been nominated; or

(b) after the elimination of one or more candidates in accordance with the provisions of this rule, only two candidates remain,

and there is an equality of votes between those two candidates a further vote between these two candidates shall be taken at the next sitting of the Legislative Council and at every sitting day thereafter until one candidate receives a majority of votes cast and is declared duly elected as Chairman or Deputy Chairman, as the case may be.

(9) As soon as a candidate has been declared duly elected as Chairman, he shall be conducted to the Chair by his proposer and seconders and shall thereupon take the Chair of the Legislative Council.

Procedure during ballot

6. When more than one candidate is proposed for election as Chairman or Deputy Chairman, as the case may be, the ballot shall be held in accordance with the following procedure, which shall at the outset be explained to the Legislative Council:—

(a) There shall be a short adjournment for the preparation of ballot papers on which the names of the candidates shall appear in alphabetical order;

(b) each member shall be handed a ballot paper by the Secretary of the Legislative Council or, in the case of the first session of the Legislative Council, by the person designated by the Minister in terms of rule 2 (7) and such

(2) Elke nominasie moet skriftelik voorgelê word en moet geteken word deur die voorsteller en twee sekondante wat lede van die Wetgewende Raad moet wees, asook deur die genomineerde persoon, tensy hy skriftelik te kenne gegee het dat hy gewillig is om nominasie te aanvaar: Met dien verstande dat sodanige voorsteller en sekondeerders nie geregtig daarop sal wees om enige ander kandidaat te nomineer of hulle nominasie te sekondeer nie.

(3) Die name van die persone wat aldus behoorlik genomineer is, moet deur die voorsittende beamppte aangekondig word en geen debat word by die verkiesing toegelaat nie.

(4) Indien daar slegs een nominasie ontvang word, verklaar die voorsittende beamppte die kandidaat aldus genomineer behoorlik verkies tot Voorsitter of Ondervoorsitter, na gelang van die geval.

(5) Waar twee of meer kandidaat genomineer word, vind 'n geheime stemming plaas en die kandidaat ten gunste van wie 'n meerderheid van al die stemme wat uitgebring is, aangeteken word, word deur die voorsittende beamppte as behoorlik verkies tot Voorsitter of Ondervoorsitter na gelang van die geval, verklaar.

(6) Indien geen kandidaat 'n meerderheid verkry van al die stemme nie, word die kandidaat wat die minste stemme gekry het, uitgeskakel, en 'n verdere stemming ten opsigte van die oorblywende kandidaat gehou, en hierdie prosedure word herhaal so dikwels as wat dit nodig is totdat 'n kandidaat 'n meerderheid verkry van al die stemme wat uitgebring word en deur die voorsittende beamppte behoorlik verkies as Voorsitter of Ondervoorsitter na gelang van die geval verklaar word.

(7) Wanneer twee of meer kandidaat dieselfde getal stemme behaal het, maar minder as al die ander kandidaat, bepaal die Wetgewende Raad by afsonderlike stemming, wat so dikwels nodig herhaal word, watter van daardie kandidaat vir die doeleindes van subreglement (6) uitgeskakel moet word.

(8) Wanneer—

(a) slegs twee kandidaat genomineer is; of

(b) daar na die uitkakeling van een of meer kandidaat ooreenkomstig die bepalings van hierdie reglement slegs twee kandidaat oorbly,

en daar 'n staking van stemme tussen daardie twee kandidaat is, vind 'n verdere stemming tussen hierdie twee kandidaat by die volgende sitting van die Wetgewende Raad plaas en by elke sittingsdag daarna totdat een kandidaat 'n meerderheid van die stemme wat uitgebring word, behaal en behoorlik verkies as Voorsitter of Ondervoorsitter, na gelang van die geval, verklaar word.

(9) Sodra 'n kandidaat behoorlik as Voorsitter verkies verklaar word, word hy begelei na die Stoel deur sy voorsteller en sekondante en neem dan die Stoel van die Wetgewende Raad in.

Prosedure tydens stemming

6. Wanneer meer as een kandidaat voorgestel word vir verkiesing tot Voorsitter of Ondervoorsitter, na gelang van die geval, vind die stemming plaas ooreenkomstig die volgende prosedure, wat by die aanvang aan die Wetgewende Raad verduidelik moet word:—

(a) Daar moet 'n kort verdaging wees vir die gereedmaak van stembriefies waarop die name van die kandidaat in alfabetiese volgorde moet verskyn;

(b) aan elke lid word 'n stembriefie uitgereik deur die Sekretaris van die Wetgewende Raad of, in die geval van die eerste sessie van die Wetgewende Raad, deur die persoon aangewys deur die Minister ingevolge reglement

member shall thereupon signify the candidate for whom he desires to vote by placing a cross opposite the name of such candidate;

(c) the presiding officer shall then call the name of each member in turn and such member when his name is called shall come to the Table and drop his ballot paper, folded in such manner that the names of the candidates are obscured, into the ballot box on the Table;

(d) when all the members have voted the presiding officer shall in the presence of the Legislative Council examine and count the ballot papers with the Secretary of the Legislative Council or the Assistant Secretary and announce the result of the ballot to the Legislative Council.

Powers of presiding officer

7. If the presiding officer is satisfied that—

(a) a ballot paper does not comply with the provisions of rule 6 he may reject it and proceed with the election or he may declare the ballot paper or the whole election void and order the proceeding for the ballot or the whole election to be begun afresh;

(b) the provisions of rule 6 have not been, or are not being carried out properly in any other respect he may declare a particular ballot or the whole election void and order the proceedings for the ballot or the whole election to be begun afresh.

Disposal of ballot papers

8. After the ballot papers have been counted and the result of the ballot announced, the ballot papers shall be placed in a box which shall be sealed in the presence of the Legislative Council and kept in the custody of the Secretary of the Legislative Council for one year whereafter, unless otherwise directed by the Legislative Council, the Secretary of the Legislative Council shall destroy the ballot papers.

Period of office of Chairman and Deputy Chairman

9. (1) The Chairman and Deputy Chairman shall hold office until their successors are elected at the fifth ordinary session of the Legislative Council held after the session at which they were elected: Provided that if the office of Chairman or Deputy Chairman becomes vacant other than by effluxion of time, the member then elected as Chairman or Deputy Chairman shall hold office for the unexpired period of office for which the person whose office has thus become vacant was elected as Chairman or Deputy Chairman.

(2) The Chairman or Deputy Chairman may be removed from office by resolution of the Legislative Council and a person so removed shall not be eligible for re-election during the period for which he was elected as Chairman or Deputy Chairman.

PART IV

Opening of Session

Procedure

10. On the day fixed for the opening of a session of the Legislative Council, the members having assembled in the Chamber at the time fixed for the commencement of the sitting, the proceedings shall be conducted in the following order suitably adapted to the needs of the occasion:—

(a) The Chairman, or if no Chairman or Deputy Chairman has been elected at a previous session of the Legislative Council, the Secretary of the Legislative Council shall open the meeting with prayers, in the form prescribed in the Annexure hereto;

2 (7), en so 'n lid moet daarop die kandidaat vir wie hy wil stem, aandui deur 'n kruis teenoor die naam van die kandidaat te plaas;

(c) die voorsittende beampte moet dan die naam van elke lid beurtelings uitroep en so 'n lid moet, wanneer sy naam uitgeroep word, na die Tafel kom en sy stembrieffie wat so gevou moet wees dat die name van die kandidaat onsigbaar is, in die stembus op die Tafel laat val;

(d) sodra al die lede gestem het, moet die voorsittende beampte bygestaan deur die Sekretaris van die Wetgewende Raad of die Assistent Sekretaris, in die teenwoordigheid van die Wetgewende Raad die stembrieffies ondersoek en tel en die uitslag van die stemming aan die Wetgewende Raad aankondig.

Bevoegdheid van voorsittende beampte

7. Indien die voorsittende beampte oortuig is dat—

(a) 'n stembrieffie nie voldoen aan die vereistes van reglement 6 nie, kan hy dit verwerp en met die verkiesing voortgaan, of die stembrieffies of die hele verkiesing nietig verklaar en beveel dat die verrigtinge vir die stemming of die hele verkiesing van vooraf begin;

(b) die bepalings van reglement 6 in enige ander opsig nie behoorlik uitgevoer is of word nie, kan hy enige besondere stemming of die hele verkiesing nietig verklaar en beveel dat die verrigtinge vir die stemming of die hele verkiesing van vooraf begin.

Beskikking oor stembrieffies

8. Nadat die stembrieffies getel en die uitslag van die stemming aangekondig is, moet die stembrieffies in 'n bus geplaas word wat in die teenwoordigheid van die Wetgewende Raad verseël moet word en in die bewaring van die Sekretaris van die Wetgewende Raad gehou word vir een jaar en dan, tensy die Wetgewende Raad anders gelas, moet die Sekretaris van die Wetgewende Raad die stembrieffies vernietig.

Ampstermyn van Voorsitter en Ondervoorsitter

9. (1) Die Voorsitter en Ondervoorsitter beklee hul amp totdat hul opvolgers verkies word op die vyfde gewone sessie van die Wetgewende Raad wat gehou word na die sessie waarop hulle verkies was: Met dien verstande dat indien die Voorsitter en Ondervoorsitter se amp vakant word op 'n ander wyse as deur tydsverloop, die lid wat dan as Voorsitter of Ondervoorsitter gekies word, sy amp beklee vir die onverstreke ampstermyn waarvoor die persoon, wie se amp vakant geraak het, gekies was as Voorsitter of Ondervoorsitter.

(2) Die Voorsitter of Ondervoorsitter kan by besluit van die Wetgewende Raad uit sy amp ontslaan word en 'n persoon aldus ontslaan, is nie geskik vir herverkiesing gedurende die tydperk waarvoor hy as Voorsitter of Ondervoorsitter gekies was nie.

DEEL IV

Opening van Sessie

Prosedure

10. Op die vasgestelde dag vir die opening van 'n sessie van die Wetgewende Raad en nadat die lede vergader is in die Raadsaal op die vasgestelde tyd vir die aanvang van die sitting, word die verrigtinge in die volgende orde gelei, behoorlik aangepas by die behoeftes van die geleentheid:—

(a) Die Voorsitter, of indien 'n Voorsitter of Ondervoorsitter nie by 'n vorige sessie van die Wetgewende Raad verkies is nie, die Sekretaris van die Wetgewende Raad open die byeenkoms met gebed, in die vorm voorgeskryf in die Aanhangsel hierby;

(b) the Secretary of the Legislative Council shall read the notice summoning the Legislative Council;

(c) the Secretary of the Legislative Council shall read out the names of all members and those present shall answer to their names;

(d) every member there present shall then make and subscribe before a person designated by the Minister, at the sitting of the Legislative Council an oath in the following form, if he has not already done so at a previous session:—

I, A.B., do swear that I shall be loyal and faithful to the Ovamboland Legislative Council, the Executive Council and the Government of the Republic of South Africa and that I will respect all laws applicable in Ovamboland and I promise to perform my duties in a loyal and worthy manner and to the best of my ability.

So help me God.;

(e) the Chairman, or if no Chairman or Deputy Chairman has been elected at a previous session of the Legislative Council, the Secretary of the Legislative Council shall then inform the Legislative Council of the names of the members nominated by the tribal authorities as Councillors, if this has not already been done at a previous session;

(f) the Legislative Council shall then proceed to the election of a Chairman, Deputy Chairman and Chief Councillor, if such officers have not been elected at a previous session;

(g) the Legislative Council shall then adjourn and reassemble not less than a quarter of an hour before the time fixed for the official opening of the Legislative Council by the Minister or the person designated by him, and members shall be seated in their places at such time;

(h) the Chairman, or in his absence, the Deputy Chairman, accompanied by the Orderly of the Legislative Council, shall proceed to the entrance of the Chamber and there await the arrival of the Minister or the person designated by him, and his retinue and shall accompany the Minister or such other person to his seat;

(i) no debate shall be allowed to take place on the opening speech but the Chairman may allow a vote of thanks by the Chief Councillor or another member acting on behalf of the Legislative Council.

Procedure on arrival and departure of the Minister or his delegate

11. Upon the entry into or departure from the Chamber of the Minister or the person designated by him to perform the opening ceremony, the members shall rise and remain standing in their places until the Minister or his delegate has taken his seat or left the Chamber, as the case may be.

PART V

Other Proceedings at Sessions

Procedure

12. (1) All motions including motions referred to in Part XVI shall be determined by a majority of votes of the delegations present.

(2) For the purposes of subrule (1) members shall not vote individually but through delegations. Each delegation shall be entitled to exercise one vote only. If not more than three members of a delegation are absent at the time a vote is taken, such absence shall not invalidate the vote exercised by that delegation.

(3) The Chairman shall not participate in the vote exercised by a delegation of which he is a member but shall in the case of an equality of votes exercise a casting vote.

(b) die Sekretaris van die Wetgewende Raad lees die kennisgewing wat die Wetgewende Raad byeenroep;

(c) die Sekretaris van die Wetgewende Raad lees die name van alle lede en die wat aanwesig is, antwoord wanneer hulle name gelees word;

(d) elke lid daar teenwoordig, moet dan voor 'n persoon deur die Minister aangewys, by 'n sitting van die Wetgewende Raad 'n eed in die volgende vorm aflê en onderteken indien hy dit nie alreeds by 'n vorige sessie gedoen het nie:—

Ek, A.B., sweer dat ek lojaal en getrou sal wees aan die Ovambolandse Wetgewende Raad, die Uitvoerende Raad en die Regering van die Republiek van Suid-Afrika, en dat ek alle wette wat van toepassing is in Ovamboland sal eerbiedig; en ek beloof om my pligte op 'n lojale en waardige wyse na die beste van my vermoë te verrig. So help my God;

(e) die Voorsitter, of indien 'n Voorsitter of Ondervoorsitter nog nie verkies is by 'n vorige sessie van die Wetgewende Raad nie, die Sekretaris van die Wetgewende Raad, verwittig dan die Wetgewende Raad van die name van die lede wat deur stamowerhede as Raadslede genomineer is, indien dit nie alreeds by 'n vorige sessie gedoen was nie;

(f) die Wetgewende Raad gaan daarna oor tot die verkiesing van 'n Voorsitter, Ondervoorsitter en 'n Hoofraadslid, indien sodanige ampsdraers nie alreeds by 'n vorige sessie verkies was nie;

(g) die Wetgewende Raad verdaag daarna en kom weer byeen nie later nie as 'n kwartier voor die vasgestelde tyd vir die amptelike opening van die Wetgewende Raad deur die Minister of ander persoon deur hom aangewys, en lede moet op hierdie tydstip hulle sitplekke ingeneem het;

(h) die Voorsitter of in sy afwesigheid die Ondervoorsitter, vergesel van die Ampswag van die Wetgewende Raad, gaan na die ingang van die Raadsaal waar hulle wag op die aankoms van die Minister of die persoon deur hom aangewys, en sy gevolg, en vergesel die Minister of sodanige ander persoon na sy sitplek;

(i) geen debat word toegelaat oor die openingsrede nie maar die Voorsitter mag 'n mosie van dank deur die Hoofraadslid of 'n ander lid handelende namens die Wetgewende Raad, toelaat.

Procedure by aankoms en vertrek van die Minister of sy afgevaardigde

11. By die binnekoms in of vertrek uit die Raadsaal van die Minister of die persoon deur hom aangewys om die openingseremonie waar te neem, staan die lede en bly hulle staande op hulle plekke, totdat die Minister of sy afgevaardigde sy sitplek ingeneem of die Raadsaal verlaat het, na gelang van die geval.

DEEL V

Ander Verrigtinge by Sessies

Procedure

12. (1) Alle mosies, insluitend mosies waarna in Deel XVI verwys word, word beslis deur 'n meerderheid van stemme van die afvaardigings teenwoordig.

(2) Vir die doeleindes van subreglement (1) stem lede nie individueel nie maar deur afvaardigings. Elke afvaardiging is geregtig om alleenlik een stem uit te bring. Indien nie meer as drie lede van 'n afvaardiging afwesig is tydens 'n stemming nie, maak sodanige afwesigheid nie die stemme uitgebring deur daardie afvaardiging, ongeldig nie.

(3) Die Voorsitter neem nie deel aan 'n stemming deur 'n afvaardiging waarvan hy 'n lid is nie, maar moet by 'n staking van stemme 'n beslissende stem uitbring.

(4) A quorum of the Legislative Council shall consist of not less than five delegations: Provided that not less than 22 members are present.

(5) There shall be freedom of speech and debate at sittings of the Legislative Council.

(6) The proceedings of the Legislative Council shall, subject to the provisions of these rules, be open to the public.

(7) The Chairman, or in his absence, the Deputy Chairman shall preside at all sittings of the Legislative Council or if both the Chairman and Deputy Chairman are unable through absence or other cause to preside at a sitting, the members present shall elect a member to preside at such sitting.

PART VI

Vacating of Office by Chairman and Deputy Chairman

Vacating of office

13. The Chairman or Deputy Chairman shall vacate his office—

(a) if he becomes subject to the disqualifications as set out in Proclamation No. R. 291 of 1968;

(b) if he resigns his office as Chairman or Deputy Chairman by notice in writing to the Secretary of the Legislative Council or makes an announcement to that effect at a sitting of the Legislative Council;

(c) if he is removed from office by resolution of the Legislative Council in terms of rule 9 (2).

PART VII

MAINTENANCE OF ORDER AND RULES OF DEBATE

Conduct and Speeches of Members

Chairman to maintain order

14. Order shall be maintained during sittings of the Legislative Council by the Chairman. His decision on a point of order shall not be open to appeal and shall not be reviewed by the Legislative Council except on a substantive motion made after notice.

Members to sit down when Chairman rises

15. When the Chairman rises during proceedings of the Legislative Council every member shall sit down and members shall be silent so that the Chairman may be heard without interruption.

Members to speak standing

16. A member shall speak standing and shall address his observations to the Chair.

Chairman to select speaker

17. If two or more members rise at the same time to speak the Chairman shall select one member and call on him to speak.

Members not speaking to be seated

18. When a member has finished speaking he shall resume his seat and any other member wishing to speak shall rise.

Matters on which members may speak

19. A member may address the Legislative Council on the motion before the Legislative Council or upon any amendment proposed thereto, or upon any amendment to be proposed by himself, or upon a question of order arising out of debate, but not otherwise.

(4) 'n Kworum van die Wetgewende Raad bestaan uit nie minder as vyf afvaardigings nie: Met dien verstande dat nie minder as 22 lede teenwoordig is nie.

(5) Daar is vryheid van spraak en debat op sittings van die Wetgewende Raad.

(6) Behoudens die bepalings van hierdie reglement is die verrigtinge van die Wetgewende Raad oop vir die publiek.

(7) Die Voorsitter, of in sy afwesigheid die Ondervoorsitter, sit voor by al die sittings van die Wetgewende Raad of as sowel die Voorsitter en Ondervoorsitter weens afwesigheid of ander rede nie by 'n sitting kan voorsit nie, moet die lede wat teenwoordig is onder voorsitterskap van die Sekretaris van die Wetgewende Raad 'n lid kies om by sodanige sitting voor te sit.

DEEL VI

Ontruiming van Ampte deur Voorsitter en Ondervoorsitter

Ontruiming van ampte

13. Die Voorsitter of Ondervoorsitter moet sy amp ontruim—

(a) indien hy onderhewig is aan die diskwalifikasies soos uiteengesit in Proklamasie No. R. 291 van 1968;

(b) indien hy uit sy amp as Voorsitter of Ondervoorsitter bedank by skriftelike kennisgewing aan die Sekretaris van die Wetgewende Raad of 'n aankondiging te dien effekte op 'n sitting van die Wetgewende Raad maak;

(c) indien hy by besluit van die Wetgewende Raad ingevolge reglement 9 (2), uit sy amp ontslaan word.

DEEL VII

HANDHAWING VAN ORDE EN REGLEMENT VAN DEBAT

Gedrag en Toesprake van Lede

Voorsitter moet orde handhaaf

14. Orde moet tydens sittings van die Wetgewende Raad deur die Voorsitter gehandhaaf word. Sy beslissing oor 'n punt van orde is nie onderworpe aan appél en mag nie deur die Wetgewende Raad hersien word nie behalwe na 'n substantiewe mosie ingedien na kennisgewing.

Lede moet sit wanneer Voorsitter opstaan

15. Wanneer die Voorsitter gedurende die verrigtinge van die Wetgewende Raad opstaan, moet elke lid gaan sit en lede moet stil bly sodat die Voorsitter ongestoord gehoor kan word.

Lede praat staande

16. Elke lid staan as hy praat en rig sy opmerkings tot die Stoel.

Voorsitter kies spreker

17. Indien twee of meer lede gelyk opstaan om te praat, kies die Voorsitter een lid en versoek hom om te praat.

Lede wat nie praat nie moet sit

18. 'n Lid wat klaar gepraat het, moet sit en enige lid wat wil praat, moet opstaan.

Sake waaroor lede kan praat

19. 'n Lid mag die Wetgewende Raad toespreek oor die mosie voor die Wetgewende Raad of oor enige amendement daarop voorgestel, of oor enige amendement wat hy self wil voorstel, of oor 'n punt van orde voortspruitend uit die debat, maar anders nie.

Number of times members may speak

20. (1) No member shall address the Legislative Council more than once on a motion except in explanation or reply, such explanation being allowed only in case a material part of his speech has been misquoted or misunderstood, but he is not to introduce any new matter and no debate shall be allowed on such explanation.

(2) By the indulgence of the Legislative Council a member may explain matters of a personal nature although there be no question before the Legislative Council, and he must confine himself strictly to the vindication of his own conduct.

Duration of speeches

21. Except in the case of a Councillor no member may exceed 30 minutes in speaking to any question.

Right of introducer of motion to reply to debate

22. Notwithstanding the provisions of rules 19, 20 and 21, a reply shall be allowed to a member who has moved a motion and such reply shall close the debate.

Form of address

23. During proceedings of the Legislative Council members shall refer to one another as the honourable member (stating the member's name) or the honourable chief (stating the chief's name).

Speeches not to be read

24. A member may not read his speech but he may read extracts from books or papers in support of his argument and refresh his memory by reference to notes.

Conduct of members during sittings

25. During a sitting a member shall—

- (a) enter or leave the Chamber with decorum;
- (b) in the case of a male be uncovered while in the Chamber;
- (c) show courtesy to the Chair when entering or leaving the Chamber or passing to or from his place;
- (d) not pass between the Chair and any member addressing the Legislative Council;
- (e) not address the Chairman by name but as "Mr Chairman";
- (f) not cross the floor of the Chamber unnecessarily;
- (g) when crossing from one side of the Chamber to the other, pause in the centre and show courtesy to the Chair;
- (h) not read newspapers, books, letters or other documents except such matter therein as may be directly connected with the business then under consideration;
- (i) while a member is speaking be silent and not make unseemly interruptions;
- (j) when called to order by the Chairman immediately resume his seat; and
- (k) when the Legislative Council adjourns keep his place until the Chairman has left the Chair.

When interruptions may be made

26. A member shall not interrupt the speech of another member except—

- (a) by rising to a point of order, when the member speaking shall resume his seat and the member interrupting shall simply direct attention to the point which he wishes to bring to notice and submit it to the Chairman for decision; or

Getal kere wat lede mag praat

20. (1) Geen lid mag die Wetgewende Raad meer as een maal oor 'n mosie toespreek nie, behalwe by wyse van verduideliking of repliek. Sodanige verduideliking word toegelaat slegs ingeval van 'n wesentlike deel van 'n lid se toespraak verkeerd aangehaal of misverstaan is, maar hy mag geen nuwe saak ter sprake bring nie en oor sodanige verduideliking word geen debat gevoer nie.

(2) Met die vergunning van die Wetgewende Raad mag 'n lid sake van 'n persoonlike aard verduidelik hoewel daar geen vraag voor die Wetgewende Raad is nie en hy moet hom streng bepaal by die regverdiging van sy eie gedrag.

Beperking van toesprake

21. Behalwe in die geval van 'n Raadslid mag geen lid langer as 30 minute oor 'n mosie praat nie.

Reg van indiener van mosie en om repliek op debat te lewer

22. Nienteenstaande die bepalings van reglemente 19, 20 en 21 moet die indiener van 'n mosie die geleentheid gegun word om repliek te lewer, en sodanige repliek sluit die debat.

Aanspreekvorm

23. Gedurende verrigtings van die Wetgewende Raad moet lede na mekaar verwys as die agbare lid (die naam van die lid moet vermeld word) of die agbare kaptein (die naam van die kaptein moet vermeld word).

Toesprake mag nie voorgelees word nie

24. 'n Lid mag sy toespraak nie voorlees nie, maar hy mag uittreksels uit boeke of dokumente ter staving van sy argument voorlees en sy geheue opfris deur aantekeninge te raadpleeg.

Gedrag van lede tydens sittings

25. Gedurende 'n sitting moet 'n lid—

- (a) die Raadsal binnekom of verlaat met dekorum;
- (b) in die geval van 'n man blootshoof wees terwyl hy in die Raadsaal is;
- (c) hoflikheid aan die Stoel betoon wanneer hy die Raadsaal binnekom of verlaat, of wanneer hy na of van sy sitplek gaan;
- (d) nie tussen die Stoel en 'n lid wat die Wetgewende Raad toespreek, verbygaan nie;
- (e) nie die Voorsitter by sy naam noem nie maar hom aanspreek as „Mnr. die Voorsitter”;
- (f) nie onnodig oor die vloer van die Raadsaal stap nie;
- (g) wanneer hy van een deel van die Raadsaal na 'n ander gaan, in die middel stilstaan en hoflikheid aan die Stoel betoon;
- (h) nie nuusblaaie, boeke, briewe of ander dokumente lees nie, behalwe sodanige stof daarin as wat regstreeks in verband staan met die aangeleentheid dan onder oorweging;
- (i) stilbly terwyl 'n ander lid aan die woord is, en hom nie onnodig in die rede val nie;
- (j) wanneer hy deur die Voorsitter tot orde geroep is, dadelik gaan sit; en
- (k) wanneer die Wetgewende Raad verdaag, in sy sitplek bly totdat die Voorsitter die Stoel verlaat het.

Wanneer lede in die rede geval mag word

26. Geen lid mag 'n ander lid wat aan die woord is in die rede val nie, behalwe—

- (a) wanneer hy oor 'n punt van orde opstaan, en dan moet die lid wat aan die woord was, gaan sit, en die lid wat opgestaan het, moet slegs die punt noem waarop hy die aandag wil vestig en dit aan die Voorsitter voorleë vir sy beslissing; of

(b) to put a relevant question to the speaker with the consent of the Chairman and the speaker.

Speeches to be relevant

27. A member shall restrict his observations to the subject under discussion and shall not introduce matters irrelevant to that subject.

Pending lawsuit privileged

28. Reference shall not be made to a case pending in a court of law in such a way as, in the opinion of the Chairman, might prejudice that case.

Questions on which decision taken out of order

29. (1) It shall be out of order to attempt to reconsider a specified question on which the Legislative Council has taken a decision during any previous session, except on a substantive motion to rescind that decision, made with the permission of the Chairman.

(2) No motion or amendment shall be proposed which is the same in substance as any motion which during the same session has been resolved in the affirmative or negative, but the order or resolution may be rescinded by motion after notice.

Insulting language out of order

30. It shall be out of order to use offensive and insulting language about members of the Legislative Council

Imputation of improper motives out of order

31. A member shall not impute improper motives to another member.

Personal charges out of order

32. A member shall not make a personal charge or use offensive or unbecoming words in reference to any member of the Legislative Council.

Offensive expressions about Legislative Council out of order

33. A member shall not use offensive expressions about the conduct or proceedings of the Legislative Council.

Procedure on alleged improper conduct

34. The personal conduct or any alleged improper motives of a member shall not be referred to except on a substantive motion moved for that purpose.

Names of State President, Ministers and other dignatories not to be used

35. (1) The name of the State President, any Minister or any other dignatory not being a member of the Legislative Council shall not be used to influence the Legislative Council.

(2) A member shall not publicly address the Minister, or any other dignatory not being a member of the Legislative Council or any public servant or officer or employee of the Executive Council or member of the public who may be present during proceedings of the Legislative Council in accommodation assigned to them.

Conduct of State President and others not to be referred to

36. (1) The conduct of the State President, the Cabinet of the Republic, any other dignatory not being a member of the Legislative Council, a Judge of the Supreme Court or other persons performing judicial functions, shall not be referred to or reflected upon.

(b) om 'n tersaaklike vraag aan die spreker te stel met die toestemming van die Voorisster en die spreker.

Toespraak moet tersake wees

27. 'n Lid moet sy opmerkings oor die onderwerp in bespreking beperk en mag geen sake wat nie op hierdie onderwerp betrekking het, byhaal nie.

Hangende hofsak geprivilegieerd

28. Geen verwysing na enige saak waaroor 'n beslissing van 'n geregshof hangende is, mag op sodanige wyse gemaak word dat dit volgens die mening van die Voorisster daardie saak kan benadeel nie.

Vrae wat reeds beslis is buite die orde

29. (1) Dit is buite die orde om te poog om enige spesifieke vraag ten opsigte waarvan die Wetgewende Raad tydens enige vorige sessie 'n besluit geneem het, te heroorweeg, behalwe na 'n substantiewe mosie om daardie besluit te herroep, ingedien met die toestemming van die Voorsitter.

(2) Geen mosie of amendement mag voorgestel word wat in wese dieselfde is as enige mosie wat gedurende dieselfde sessie aangeneem of verwerp is nie, maar die orde, of beslissing mag by mosie na kennisgewing herroep word.

Beledigende taal buite die orde

30. Dit is buite die orde om aanstootlike en beledigende taal omtrent lede van die Wetgewende Raad te gebruik.

Toeskrywing van onbehoorlike motiewe buite die orde

31. 'n Lid mag nie onbehoorlike motiewe aan 'n ander lid toeskryf nie.

Persoonlike aanvalle buite die orde

32. 'n Lid mag nie 'n persoonlike aanval maak, of aanstootlike of onbetaamlike taal ten opsigte van enige lid van die Wetgewende Raad gebruik nie.

Aanstootlike uitdrukkings omtrent die Wetgewende Raad buite die orde

33. 'n Lid mag nie aanstootlike uitdrukkings oor die bestuur of verrigtings van die Wetgewende Raad gebruik nie.

Prosedure by beweerde onbehoorlike gedrag

34. Daar mag nie verwys word na die persoonlike gedrag of enige beweerde onbehoorlike motiewe van 'n lid nie, behalwe na 'n substantiewe mosie vir daardie doel ingedien.

Name van Staatspresident, Ministers en ander hoogwaardigheidsbekleërs mag nie gebruik word nie

35. (1) Die naam van die Staatspresident, enige Minister of enige ander hoogwaardigheidsbekleër wat nie 'n lid van die Wetgewende Raad is nie, mag nie gebruik word om die Wetgewende Raad te beïnvloed nie.

(2) 'n Lid mag nie in die openbaar 'n Minister of enige ander hoogwaardigheidsbekleër wat nie 'n lid van die Wetgewende Raad is nie, of enige staatsamptenaar of werknemer van die Wetgewende Raad of lid van die publiek wat in aangewese plekke teenwoordig mag wees, in die Wetgewende Raad gedurende die verrigtings daarvan, aanspreek nie.

Gedrag van Staatspresident en ander mag nie na verwys word nie

36. (1) Die gedrag van die Staatspresident, die Kabinet van die Republiek, of enige ander hoofwaardigheidsbekleër wat nie lid van die Wetgewende Raad is nie, 'n Regter van die Hooggeregshof of ander persone wat regtelike pligte uitvoer, mag nie na verwys word of in 'n ongunstige lig gestel word nie.

(2) A member shall not use treasonable or seditious words or use the name of the State President irreverently.

Rules when member addresses Legislative Council

37. A member shall not—

(a) refer to debates of the same session upon any question or matter not then under discussion except by the indulgence of the Legislative Council for personal explanation;

(b) anticipate the discussion of any other subject which appears on the Order Paper: Provided that in determining whether a discussion is out of order on the ground of anticipation regard shall be had by the Chairman to the probability of the matter being brought before the Legislative Council within a reasonable time;

(c) refer to the proceedings and report of a select committee or other committee until such proceedings and report have been presented to the Legislative Council.

Irrelevance or repetition

38. The Chairman, after having called the attention of the Legislative Council to the conduct of a member who persists in irrelevance or tedious repetition of his own or other members' arguments in debate, may direct him to discontinue his speech and resume his seat.

Disorderly conduct: Censure by Legislative Council

39. (1) A member who—

(a) disregards the authority of the Chair;

(b) uses objectionable words and not explaining or retracting them or offering any satisfactory apologies for the use thereof;

(c) having been called to order by the Chairman refuses to resume his seat;

(d) disregards, abuses or fails to observe the rules of the Legislative Council;

(e) wilfully obstructs the business of the Legislative Council; or

(f) behaves in a grossly disorderly manner,

shall forthwith on request by the Chairman be censured by the Legislative Council and shall thereupon withdraw or be removed from the sitting of the Legislative Council for the remainder of the day's sitting.

(2) Any member against whom action was taken by the Legislative Council in terms of the provisions of this rule shall forfeit for that day any allowances payable to him by reason of his being a member of the Legislative Council.

Chairman's powers to adjourn Legislative Council or suspend sitting

40. In the case of great disorder arising in the Legislative Council the Chairman may adjourn the Legislative Council or suspend any sitting for a period not exceeding 24 hours.

PART VIII

Permanent Records and Languages

Maintenance of permanent records

41. (1) The Legislative Council shall maintain a permanent record of the main events taking place from the date of establishment of the Legislative Council.

(2) 'n Lid mag nie verraderlike of oproerige taal gebruik of die naam van die Staatspresident oneerbiediglik gebruik nie.

Reglemente vir lid wat Wetgewende Raad toespreek

37. 'n Lid mag nie—

(a) na enige debat van dieselfde sessie oor enige onderwerp of saak wat op die oomblik nie in bespreking is, verwys nie, behalwe met vergunning van die Wetgewende Raad terwille van 'n persoonlike verduideliking;

(b) die bespreking van enige ander onderwerp wat op die Ordepapier voorkom, vooruitloop nie: Met dien verstande dat wanneer die Voorsitter moet beslis of 'n bespreking buite die orde is weens vooruitloping, hy in ag moet neem of dit waarskynlik is dat die saak wat vooruitgehoop word, binne 'n redelike tyd voor die Wetgewende Raad gebring sal word;

(c) na die verrigtings en verslag van 'n gekose komitee of ander komitee verwys nie alvorens sodanige verrigtings en verslag aan die Wetgewende Raad voorgelê is nie.

Ontoepaslikheid en herhaling

38. Nadat die Voorsitter die aandag van die Wetgewende Raad gevestig het op die gedrag van 'n lid wat volhou om aangeleenthede wat nie ter sake is nie, te bespreek, of om sy eie argumente of dié van ander lede tot vervelens toe te herhaal, kan hy die lid gelas om sy toespraak te staak en sy sitplek in te neem.

Wanordelike gedrag: Sensuur deur Wetgewende Raad

39. (1) 'n Lid wat—

(a) die gesag van die Stoel verontagsaam;

(b) aanstootlike woorde gebruik en dit nie verduidelik of terugtrek of bevredigende verskoning vir die gebruik daarvan vra nie;

(c) deur die Voorsitter tot orde geroep word en weier om te gaan sit;

(d) die reglemente van die Wetgewende Raad verontagsaam, misbruik of versuim om hulle na te kom;

(e) opsetlik die werksaamhede van die Wetgewende Raad belemmer; of

(f) op 'n uiters wanordelike wyse optree,

moet onverwyld deur die Wetgewende Raad op versoek van die Voorsitter gesensureer word en moet hom daarna onttrek of moet verwyder word van die sitting van die Wetgewende Raad vir die oorblywende gedeelte van die sittingsdag.

(2) Enige lid teen wie daar deur die Wetgewende Raad kragtens die bepalings van hierdie reglement opgetree is, verbeur vir daardie dag enige toelae aan hom betaalbaar op grond daarvan dat hy 'n lid van die Wetgewende Raad is.

Voorsitter se bevoegdhede om Wetgewende Raad te verdaag of sitting op te skort

40. Ingeval groot wanordelikeit in die Wetgewende Raad ontstaan, mag die Voorsitter die Wetgewende Raad verdaag of enige sitting opskort vir 'n tydperk 24 uur nie te bowe gaande nie.

DEEL VIII

Permanente Rekords en Tale

Hou van permanente rekords

41. (1) Die Wetgewende Raad moet 'n permanente rekord hou van die vernaamste gebeurtenisse wat plaasvind vanaf die datum van instelling van die Wetgewende Raad.

(2) In particular the following shall be recorded:—

(a) The numbers of all Proclamations and Government Notices relating to the establishment or operation of the Legislative Council;

(b) the name and period of office of each successive Chairman and Deputy Chairman;

(c) the name and period of office of each successive Chief Councillor and Councillor;

(d) the name of every member of the Legislative Council;

(e) the numbers of all Enactments made by the Legislative Council,

and copies of all such Proclamations, Government Notices and Enactments shall be preserved.

Use of languages

42. (1) All Votes and Proceedings and Order Papers shall be recorded in Ukwanyama, Ondonga, Afrikaans and English. Judicial, administrative and financial documents shall also, as circumstances may dictate, be so recorded.

(2) The Legislative Council may maintain a verbatim report of the proceedings of the Legislative Council and such verbatim report shall be recorded—

(a) in either Ukwanyama or Ondonga as may be determined by the Legislative Council; and

(b) alternately in Afrikaans and English in successive years.

(3) Speeches shall be delivered either in Afrikaans, English or any of the languages used by the tribes of Ovamboland and speeches shall be interpreted from one language into one or more of the aforementioned languages if the Chairman so directs.

PART IX

Officers: Records and Papers

Secretary of the Legislative Council

43. The Executive Council shall appoint a Secretary to the Legislative Council.

Control of staff

44. The Secretary of the Legislative Council and all clerks, interpreters, guards, messengers or chamber officials who may be employed in connection with business of the Legislative Council shall for the period of such employment fall under the Department of Authority Affairs and Finance and perform their duties under the general directions and control of the Chief Director.

Duties of Secretary of the Legislative Council

45. The Secretary of the Legislative Council shall be responsible for the noting of Votes and Proceedings, and these, after being passed by the Chairman, shall be made available to members on the next sitting day.

Journals of Legislative Council

46. The Votes and Proceedings so made available in Ukwanyama, Ondonga, Afrikaans and English shall constitute the journals of the Legislative Council.

Secretary of the Legislative Council to have custody of papers

47. The Secretary of the Legislative Council shall have the custody of all Votes and Proceedings, records, or other documents belonging to the Legislative Council and he shall neither take nor permit to be taken such Votes and Proceedings, records or other documents from the Chamber or offices without the express leave or order of the Legislative Council: Provided that in the event of

(2) In besonder moet die volgende opgeteken word—

(a) die nommers van alle proklamasies en goewermementskennisgewings met betrekking tot die instelling of funksionering van die Wetgewende Raad;

(b) die naam en ampstyd van iedere opvolgende Voorsitter en Vise-voorsitter;

(c) die naam en ampstermyn van iedere agtereenvolgende Hoofraadslid en Raadslid;

(d) die naam van elke lid van die Wetgewende Raad;

(e) die nommers van alle maatreëls wat deur die Wetgewende Raad gemaak word,

en afskrifte van alle sodanige proklamasies, goewermementskennisgewings en maatreëls moet bewaar word.

Gebruik van tale

(42) (1) Alle notules en Ordepapiere moet aangeteken word in Ukwanyama, Ondonga, Afrikaans en Engels. Regtelike, administratiewe en finansiële dokumente moet ook, na gelang van omstandighede, so opgeteken word.

(2) Die Wetgewende Raad mag 'n verbatim verslag byhou van die verrigtings van die Wetgewende Raad en sodanige verbatim verslag moet aangeteken word—

(a) in óf Ukwanyama óf Ondonga soos deur die Wetgewende Raad bepaal mag word; en

(b) in opvolgende jare alternatiewelik in Afrikaans en Enges.

(3) Toesprake moet in Afrikaans, Engels of enige van die tale wat deur die stamme van Ovamboland gebruik word, gelewer word, en toesprake moet uit die een taal in meer as een van die voornoemde tale getolk word indien die Voorsitter aldus gelas.

DEEL IX

Beamptes: Rekords en Dokumente

Sekretaris van die Wetgewende Raad

43. Die Uitvoerende Raad moet 'n Sekretaris vir die Wetgewende Raad aanstel.

Beheer van personeel

44. Die Sekretaris van die Wetgewende Raad en alle klerke, tolke, wagte, bodes of raadsaalbeamptes wat in diens geneem mag word in verband met die werksaamhede van die Wetgewende Raad, ressorteer gedurende die tydperk van sodanige diens onder die Departement van Owerheidsake en Finansies en voer hulle pligte uit onder die algemene bevel en beheer van die Hoofdirekteur.

Pligte van die Sekretaris van die Wetgewende Raad

45. Die Sekretaris van die Wetgewende Raad is verantwoordelik vir die aantekening van notule wat, nadat dit deur die Voorsitter goedgekeur is, beskikbaar gestel moet word aan lede op die volgende sittingsdag.

Joernale van Wetgewende Raad

46. Die notule aldus beskikbaar gestel in Ukwanyama, Ondonga Afrikaans en Engels maak die joernale van die Wetgewende Raad uit.

Sekretaris van die Wetgewende Raad moet besit hê van dokumente

47. Al die notule, rekords of ander dokumente wat aan die Wetgewende Raad behoort, moet in die bewaring van die Sekretaris van die Wetgewende Raad wees, en hy mag nie die Wetgewende Raad se afskrifte van notule, rekord of ander dokumente uit die Raadsaal of kantore neem of toelaat dat dit geneem word sonder die uitdruklike verlof of bevel van die Wetgewende Raad nie: Met dien verstande dat, ingeval die Wetgewende Raad vir 'n tydperk van

the Legislative Council being adjourned for any period longer than one week such leave may be given by the Chief Councillor, the matter being reported to the Legislative Council at its next sitting.

Rights of members as to papers

48. Every member of the Legislative Council shall be entitled to read or make extracts from or copies of all papers laid upon the Table of the Legislative Council.

Duties of Secretary of Legislative Council regarding regulation of business

49. The Secretary of the Legislative Council shall, unless otherwise provided, be responsible to the Chairman for the regulation of all matters connected with the day to day business of the Legislative Council.

Staff for select and other committees

50. Subject to the necessary funds being available the Secretary of the Legislative Council acting under the direction of the Chief Director shall be responsible for providing select and other committees where deemed necessary with the necessary clerical staff or shorthand writer whenever committees of the Legislative Council wish to take oral evidence.

PART X

Days and Hours of Sittings and Adjournments

Sitting days

51. The Legislative Council shall sit on Mondays, Tuesdays, Wednesdays, Thursdays and Fridays only, but shall not sit on a public holiday: Provided that the Legislative Council may on a motion moved by a Councillor and adopted by the Legislative Council sit on any other day except Sundays named in the motion.

Adjournments

52. Every adjournment of the Legislative Council shall be till the next sitting day unless the Legislative Council has decided, on a motion moved by a Councillor, to adjourn to a later day or *sine die*.

Times of sittings

53. Unless otherwise ordered by the Legislative Council, the Legislative Council shall sit—

(a) on Monday, Tuesday, Wednesday and Thursday from 10 a.m. until 5 p.m.; and

(b) on Friday from 10 a.m. until 1 p.m.:

Provided that the Chairman shall in his discretion and after consultation with the Councillor in charge of any matter under discussion, suspend the business of the Legislative Council temporarily for meals or other refreshments: Provided further that the Legislative Council may on adoption of a motion by a Councillor and to be decided immediately without amendment or debate shorten or prolong the sitting having regard to the amount of business to be despatched or to the circumstances prevailing at the time.

PART XI

Quorum

Procedure when quorum not present

54. If the Chairman finds that a quorum as provided in rule 12 (4) is not present he shall direct that members be summoned by the ringing of the bells, during which period the proceedings of the Legislative Council shall be automatically suspended. If after two minutes he is satisfied that a quorum is not present he shall adjourn the Legislative Council forthwith until the next sitting day.

langer as een week verdaag, sodanige verlof deur die Hoofuitvoerende Raadslid gegee mag word, en hierdie saak word dan aan die Wetgewende Raad by die volgende sitting daarvan gerapporteer.

Regte van lede ten opsigte van dokumente

48. Elke lid van die Wetgewende Raad is geregtig om alle dokumente wat ter Tafel van die Wetgewende Raad gelê word, te lees, of uittreksels daaruit of afskrifte daarvan te maak.

Pligte van Sekretaris van Wetgewende Raad in verband met reëling van werksaamhede

49. Die Sekretaris van die Wetgewende Raad is, tensy anders voorgeskryf, aan die Voorsitter verantwoordelik vir die reëling van alle sake betreffende die van-dag-tot-dag werksaamhede van die Wetgewende Raad.

Personeel vir gekose en ander komitees

50. Mits die nodige fondse beskikbaar gemaak word, is die Sekretaris van die Wetgewende Raad, handelende kragtens die opdrag van die Hoofdirekteur, verantwoordelik om waar dit nodig geag word gekose en ander komitees van die nodige klerklike personeel of stenograaf te voorsien wanneer ook al komitees van die Wetgewende Raad verlang om mondelinge getuienis af te neem.

DEEL X

Dae en Ure van Sittings en Vergaderings

Sittingsdae

51. Die Wetgewende Raad sit net op Maandae, Dinsdae, Woensdae, Donderdae en Vrydae, maar sit nie op 'n openbare vakansiedag nie: Met dien verstande dat die Wetgewende Raad op 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid en aangeneem deur die Wetgewende Raad op enige ander dag behalwe Sondag in die mosie genoem, mag sit.

Verdagings

52. Elke verdagting van die Wetgewende Raad is tot die volgende sittingsdag tensy die Wetgewende Raad op 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid besluit om te verdaag tot 'n latere dag of *sine die*.

Tye van sittings

53. Tensy die Wetgewende Raad anders besluit, sit dit—

(a) op Maandag, Dinsdag, Woensdag en Donderdag vanaf 10 vm. tot 5 nm.; en

(b) op Vrydag vanaf 10 vm. tot 1 nm.:

Met dien verstande dat die Voorsitter, volgens sy diskresie, en ná beraadslaging met die Raadslid in beheer van enige aangeleentheid in bespreking, die verrigtings van die Wetgewende Raad tydelik moet opskort vir maaltye of ander verversings: Met dien verstande voorts dat die Wetgewende Raad na aanname van 'n mosie ingedien deur 'n Raadslid en wat dadelik sonder amendemente of debat beslis word, 'n sitting mag verkort of verleng na gelang van die hoeveelheid werk om af te handel of die heersende omstandighede op die tydstip.

DEEL XI

Kworum

Prosedure as daar geen kworum is nie

54. As die Voorsitter bevind dat daar nie 'n kworum, soos bepaal in regulasie 12 (4) teenwoordig is nie, moet hy opdrag gee dat lede ontbied word deur die klokke te lui, tydens welke periode die verrigtings van die Wetgewende Raad outomaties opgeskort word. Indien hy na twee minute oortuig is dat 'n kworum nie aanwesig is nie, verdaag hy die Wetgewende Raad onverwyld tot die volgende sittingsdag.

PART XII

Motions

Definition of motion

55. (1) A self-contained proposition which a Councillor or member wishes to put forward for the consideration of the Legislative Council, other than—

(a) a motion for the adjournment of the Legislative Council; or

(b) a motion for the adjournment of a debate, shall be termed a substantive motion.

(2) No substantive motion, other than motions referred to in Part XVI, shall be mandatory but merely a recommendation and every such substantive motion to be moved in the Legislative Council shall be prefaced by the words "that in the opinion of this Legislative Council the Executive Council should consider the advisability of—".

(3) Motions referred to in subrule (2) shall be considered by the Legislative Council which may approve, amend or reject such motions as the Legislative Council may deem fit.

Submission of motions

56. After the receipt of the notification referred to in rule 2 (6) but not less than 30 days before the date fixed for the first sitting day of a session of the Legislative Council, a tribal authority shall forward any motions for the consideration of the Legislative Council to the Chief Director for submission to the Executive Council: Provided that in exceptional circumstances, the Executive Council may for good and sufficient reason, agree to the acceptance of any motions not submitted timeously but received at any time before the commencement of a session.

Motions to be signed

57. All motions submitted to the Chief Director in terms of rule 56 shall be signed by two members of the delegation of the tribal authority concerned.

Powers of Executive Council as to motions

58. (1) A motion, other than a motion referred to in Part XVI, shall be considered by the Executive Council which shall direct—

(a) that it be placed on the Order Paper in the terms in which it was handed in; or

(b) that it be placed on the Order Paper with such alterations as it may direct; or

(c) that it be returned to the tribal authority which submitted it, as being out of order.

(2) All directions in terms of subrule (1) shall be conveyed to the Tribal Authority concerned not less than 21 days before the date fixed for the first sitting day of a session of the Legislative Council.

Urgent motions

59. Notwithstanding anything to the contrary contained in rules 56 and 58 (2) a motion may, in the case of matters of exceptional importance and extreme urgency arising during a session of the Legislative Council, with the prior consent of the Executive Council be introduced in the Legislative Council.

Procedure on moving a motion

60. (1) A member of a delegation called upon by the Chairman to move a motion shall rise in his place, move the motion and make such remarks as he may wish.

DEEL XII

Mosies

Definisie van mosie

55. (1) 'n Onafhanklike voorstel wat 'n lid wil indien vir oorweging van die Wetgewende Raad behalwe—

(a) 'n mosie vir die verdagting van die Wetgewende Raad; of

(b) 'n mosie vir die verdagting van 'n debat, word 'n substantiewe mosie genoem.

(2) Geen substantiewe mosie, uitgesonderd mosies genoem in Deel XVI, is bevelend nie, maar slegs 'n aanbeveling en elke substantiewe mosie wat ingedien staan te word in die Wetgewende Raad word voorafgegaan deur die woorde „dat volgens die mening van hierdie Wetgewende Raad die Uitvoerende Raad oorweging behoort te skenk aan die wenslikheid van . . .”.

(3) Die Wetgewende Raad oorweeg mosies waarna in subreglement (2) verwys word en mag sodanige mosies na goeddunke goedkeur, wysig of verwerp.

Indiening van mosies

56. Na ontvangs van die kennisgewing genoem in reglement 2 (6), maar nie later nie as 30 dae voor die vasgestelde datum van die eerste sittingsdag van 'n sessie van die Wetgewende Raad, moet 'n stamowerheid enige mosies vir oorweging deur die Wetgewende Raad aan die Hoofdirekteur vir voorlegging aan die Wetgewende Raad stuur: Met dien verstande dat in uitsonderlike omstandighede, die Uitvoerende Raad om goeie en genoegsame redes kan toestem tot die ontvangs van 'n mosie wat nie betyds aangestuur is nie maar ontvang is te eniger tyd voor die aanvang van 'n sessie.

Mosies moet onderteken wees

57. Alle mosies wat ingevolge reglement 56 aan die Hoofredakteur aangestuur word, moet deur twee lede van die afvaardiging van die betrokke stamowerheid onderteken wees.

Bevoegdheide van Uitvoerende Raad ten opsigte van mosies

58. (1) 'n Mosie, uitgesonderd 'n mosie waarna in Deel XVI verwys word, deur die Uitvoerende Raad oorweeg wat bevel—

(a) dat dit op die Ordepapier geplaas word soos dit bewoord is by inlewering; of

(b) dat dit op die Ordepapier geplaas word met sodanige wysigings as wat die Uitvoerende Raad mag voorskryf; of

(c) dat dit na die stamowerheid, wat dit ingestuur het, teruggestuur word as buite die orde.

(2) Alle beslissings ingevolge subreglement (1), moet aan die betrokke stamowerheid verwys word, nie later nie as 21 dae voor die vasgestelde datum vir die eerste sittingsdag van die Wetgewende Raad.

Dringende mosies

59. Ondanks enige andersluidende bepaling in reglemente 56 en 58 (2) mag 'n mosie, ingeval van sake van buitengewone belangrikheid en van uiterste dringendheid wat tydens 'n sessie van die Wetgewende Raad ontstaan, met die voorafgaande toestemming van die Uitvoerende Raad, in die Wetgewende Raad ingedien word.

Prosedure by die indiening van 'n mosie

60. (1) 'n Lid van 'n afvaardiging wat deur die Voor-sitter versoek word om 'n mosie in te dien, staan in sy plek op, dien die mosie in en maak sodanige opmerkings as wat hy wens te maak.

(2) Every motion moved shall require seconding by a member of another delegation. If a motion is not seconded it shall lapse.

(3) When a motion has been moved and seconded, the Chairman shall read it or cause it to be read and allow it to be discussed by the Legislative Council. Debate may then take place on that motion and may continue subject to these rules being observed so long as any member who is entitled to speak wishes to speak.

(4) When no more members wish or are entitled to speak the Chairman shall put the motion for decision.

(5) When an amendment or amendments have been proposed to a motion the Chairman shall put the amendments and after all amendments have been disposed of, again read and put the original motion or if it has been amended the motion as amended, before voting takes place.

(6) The order in which amendments shall be put shall be in the discretion of the Chairman.

Amendments to motions: Procedure

61. (1) A member who has risen to speak on a motion may propose an amendment to that motion.

(2) An amendment shall require seconding by a member of another delegation.

(3) An amendment may take one of the following forms:—

- (a) To leave out one or more words of the motion;
- (b) to insert one or more words in the motion;
- (c) to add one or more words at the end of the motion; or
- (d) to substitute certain other words for certain words contained in the motion.

Amendments to be in writing

62. (1) An amendment proposed shall be in writing and shall be brought to the Chair by the mover and handed to the Chairman who shall read the text to the Legislative Council. Debate may then take place on the amendment.

(2) Members may propose more than one amendment to a motion under discussion but a proposal to further amend a proposed amendment shall be out of order.

Withdrawal of motions

63. (1) A motion or an amendment may be withdrawn at the request of the mover by leave of the Chairman before the question has been fully put thereon. A motion or amendment which has been withdrawn may be proposed again if, in the case of a motion, notice is given.

(2) A notice of motion or an amendment on the Order Paper may be removed at any time before it is moved by the member concerned.

Proposal to adjourn debate

64. A member who has risen to speak on a question before the Legislative Council may propose that the debate be now adjourned. No seconder shall be required. Such motion shall only be put with the approval of the Chairman and if the Chairman is satisfied that such a motion will not be an abuse of the rights and privileges of members, he shall put the motion.

(2) Elke mosie wat ingedien word, moet deur 'n lid van 'n ander afvaardiging gesekondeer word. As 'n mosie nie gesekondeer word nie, verval dit.

(3) Wanneer 'n mosie ingedien en gesekondeer is, lees die Voorsitter dit uit of laat dit uitlees, en laat toe dat dit bespreek word deur die Wetgewende Raad. Die mosie mag dan gedebatteer word en die debat mag, onderworpe aan die nakoming van hierdie reglemente, so lank aanhou as wat enige lid wat die reg het om te praat, nog wil praat.

(4) Wanneer daar nie meer lede is wat wens, of geregtig is, om te praat nie lê die Voorsitter die mosie voor vir beslissing.

(5) Wanneer 'n amendement of amendemente op 'n mosie voorgestel is, stel die Voorsitter eers die amendemente en na al die amendemente afgehandel is, lees en stel hy weer die oorspronklike mosie, of indien dit gewysig is, die mosie, soos gewysig, voordat daarvoor gestem word.

(6) Die volgorde waarin amendemente gestel word, is volgens die diskresie van die Voorsitter.

Amendemente op mosies: Prosedure

61. (1) 'n Lid wat opgestaan het om 'n mosie te bespreek, mag 'n amendement op dié mosie voorstel.

(2) 'n Amendement moet deur 'n lid van 'n ander afvaardiging gesekondeer word.

(3) 'n Amendement mag een van die volgende vorms aanneem:—

- (a) Om een of meer van die woorde van die mosie weg te laat;
- (b) om een of meer woorde by die mosie in te voeg;
- (c) of een of meer woorde aan die einde van die mosie by te voeg; of
- (d) om sekere woorde van die mosie deur sekere ander woorde te vervang.

Amendemente moet skriftelik wees

62. (1) 'n Amendement wat voorgestel word, moet op skrif wees en word na die Stoel gebring deur die voorsteller en aan die Voorsitter oorhandig wat die teks aan die Wetgewende Raad uitlees. Die amendement mag dan gedebatteer word.

(2) Lede mag meer as een amendement op 'n mosie wat bespreek word, voorstel, maar 'n voorstel vir die verdere wysiging van 'n voorgestelde amendement is buite die orde.

Terugtrekking van mosies

63. (1) 'n Mosie of 'n amendement mag teruggetrek word op versoek van die voorsteller, met verlof van die Voorsitter, voordat die vraag daaromtrent ten volle gestel is. 'n Mosie of 'n amendement wat teruggetrek is, mag weer voorgestel word, indien, in die geval van 'n mosie, kennis gegee is.

(2) Kennis van 'n mosie of amendement op die Ordepapier mag te eniger tyd voor dit deur die betrokke lid voorgestel is van die Ordepapier verwyder word.

Voorstel om debat te verdaag

64. 'n Lid wat opgestaan het om te praat oor 'n vraag voor die Wetgewende Raad mag voorstel dat die debat nou verdaag. Geen sekondant is nodig nie. Sodanige mosie word gestel slegs met die goedkeuring van die Voorsitter en as die Voorsitter oortuig is dat sodanige mosie nie misbruik van die regte en voorregte van lede is nie, stel hy die mosie.

Times when members may speak on motion

65. A member may not speak more than once on a motion or an amendment except—

- (a) in explanation of his speech as provided in rule 20;
- (b) in reply to a motion or amendment if he is the mover thereof;
- (c) in the case of Councillors when replying to points raised by various members through the course of debate.

Speeches prohibited after motion put by Chairman

66. No member may speak on a motion or an amendment after it has been fully put by the Chairman.

PART XIII

Arrangement of Business

Order of business

67. The business of each sitting day other than the first sitting day of a session, shall in accordance with the need thereof, be transacted in the following order:—

- (a) Prayers in the form prescribed in the Annexure hereto;
- (b) obituaries and other ceremonial speeches;
- (c) petitions;
- (d) administration of oaths to members, if any;
- (e) reading by the Chief Councillor of messages received;
- (f) other announcements by the Chief Councillor or Councillors;
- (g) announcements by the Chairman;
- (h) election of Chairman or Deputy Chairman, if such occasion arises;
- (i) announcement of nominations of Councillors if such occasions arise;
- (j) election of Chief Councillor, if such occasion arises;
- (k) tabling of reports or papers;
- (l) questions;
- (m) proceedings on substantive motions;
- (n) proceedings on draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure.

Questions to be on Order Paper

68. Formal written questions to Councillors shall be placed on the Order Paper in accordance with the provisions of rule 75.

Matters on Order Paper to be scrutinised by business committee

69. All matters other than motions placed on the Order Paper shall be scrutinised and approved of by the business committee or by a Councillor designated thereto by the Chief Councillor.

Order of precedence to be decided by business committee

70. The business committee or a Councillor specially designated thereto by the Chief Councillor shall decide the order of precedence of business on the Order Paper.

Presentation of papers

71. A paper may be presented to the Legislative Council only by a Councillor.

Getal kere wat lid oor mosie mag praat

65. 'n Lid mag nie meer as een keer oor 'n mosie of 'n amendement praat nie, behalwe—

- (a) ter verduideliking van sy toespraak, soos bepaal by reglement 20;
- (b) in antwoord op 'n mosie of amendement, as hy die voorsteller daarvan is;
- (c) in die geval van Raadslede wat antwoord op vrae opgewerp deur verskeie lede tydens 'n debat.

Toesprake verbode na mosie gestel is deur Voorsitter

66. Geen lid mag oor 'n mosie of 'n amendement praat nadat dit ten volle deur die Voorsitter gestel is nie.

DEEL XIII

Indeling van Werksaamhede

Orde van werksaamhede

67. Die werksaamhede van elke sittingsdag, uitgesonderd die eerste sittingsdag van 'n sessie, word ooreenkomstig die noodsaaklikheid daarvan, in die volgende volgorde verrig:—

- (a) Gebed in die vorm voorgeskryf in die Aanhangsel hierby;
- (b) sterflys en ander seremoniële toesprake;
- (c) petisies;
- (d) afneem van ede van lede, as daar is;
- (e) uitlees deur die Hoofraadslid van boodskappe ontvang;
- (f) ander aankondigings deur die Hoofraadslid of Raadslede;
- (g) aankondigings deur die Voorsitter;
- (h) verkiesing van Voorsitter of Ondervoorsitter, indien nodig;
- (i) aankondiging van nominasies van Raadslede, indien nodig;
- (j) verkiesing van Hoofraadslid, indien nodig;
- (k) tertafellegging van verslae of papiere;
- (l) vrae;
- (m) verrigtings insake substantiewe mosies;
- (n) maatreëls insake voorgestelde verordeninge, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes.

Vrae moet op Ordelys geplaas word

68. Formele skriftelike vrae aan Raadslede word op die Ordelys geplaas ooreenkomstig die bepalings van reglement 75.

Sake op Ordelys word nagesien deur die werkkomitee

69. Alle sake uitgesonderd mosies wat op die Ordelys geplaas word, word nagesien en goedgekeur deur die werkkomitee of deur 'n Raadslid vir die doel deur die Hoofraadslid aangewys.

Voorrang word deur werkkomitee beslis

70. Die werkkomitee, of 'n Raadslid spesiaal vir die doel aangewys deur die Hoofraadslid, bepaal die voorrang van sake op die Ordelys.

Aanbieding van Dokumente

71. 'n Dokument mag slegs deur 'n Raadslid aan die Wetgewende Raad aangebied word.

PART XIV

Questions

Questions may be asked of Councillors

72. A member who is not a Councillor may address a question to a Councillor relating to a public matter, for which the Legislative Council is officially responsible, in which he seeks information on that matter or asks for official action.

Notice of question to be given

73. Questions shall not be asked without proper notice being given which may be done by delivering the question to the Secretary of the Legislative Council not less than one clear day before the day on which an answer is required. Such questions shall be published in the Order Paper on the day following the day of receipt stating the date upon which a reply is desired.

Questions without notice

74. (1) If a member asks the permission of the Chairman to put a question without notice on the ground that it is of an urgent character and relates to a matter of public importance or to the arrangement of business, the Chairman may permit the question to be asked without notice if he is satisfied that it is of that nature.

(2) Save as in subrule (1) provided, questions shall be answered only on one day of the week to be determined by the business committee.

Form of questions

75. (1) A question shall not—

(a) include the names of persons, or statements which are not strictly necessary to make the question intelligible;

(b) contain a statement which the member who asks the question is not prepared to substantiate;

(c) contain arguments, inferences, opinions, imputations or epithets, or tendentious, ironical or offensive expressions;

(d) refer to proceedings in a committee before that committee has made its report to the Legislative Council;

(e) seek information about a matter which is of its nature secret;

(f) reflect on the decision of a court of law or be so drafted as to be likely to prejudice a case pending in a court of law;

(g) be asked for the purpose of obtaining an expression of opinion, the solution of an abstract case, or the answer to a hypothetical proposition;

(h) be asked whether statements in the press or of private individuals or private concerns are accurate;

(i) be asked about the character or conduct of a person except in his official or public capacity;

(j) be asked seeking information which can be found in accessible documents or ordinary works of reference;

(k) ask for information the collection of which, in the opinion of the Executive Council, will require prolonged and unjustified labour or cause excessive or unnecessary expenditure.

(2) Replies to questions shall be in writing only and if considered necessary be laid on the Table.

DEEL XIV

Vrae

Vrae mag aan Raadslede gestel word

72. 'n Lid wat nie 'n Raadslid is nie, mag 'n vraag stel aan 'n Raadslid met betrekking tot 'n openbare aangeleentheid waarvoor die Wetgewende Raad amptelik verantwoordelik is, waardeur hy inligting wil inwin oor daardie saak of amptelike optrede vra.

Kennis van vraag moet gegee word

73. Vrae word nie gevra sonder dat behoorlike kennis gegee is nie en wat gedoen mag word deur die aflewering van die vraag by die Sekretaris van die Wetgewende Raad minstens een volle dag voor die dag waarop 'n antwoord verwag word nie. Sodanige vrae word in die Ordelys gepubliseer op die dag na ontvangs en vermeld die die datum waarop 'n antwoord verlang word.

Vrae sonder kennisgewing

74. (1) As 'n lid die toestemming van die Voorsitter vra om 'n vraag te stel sonder dat kennis vooraf gegee is op grond daarvan dat dit van 'n dringende aard is en betrekking het op 'n aangeleentheid van openbare belang of op die indeling van werksaamhede, mag die Voorsitter toelaat dat die vraag gevra word sonder kennisgewing indien hy oortuig is dat die vraag wel van sodanige aard is.

(2) Behoudens die bepalings van subreglement (1) word vrae slegs op een dag van die week beantwoord soos deur die werkkomitee bepaal.

Vorm van vrae

75. (1) 'n Vraag mag nie—

(a) die name van persone of verklarings wat nie streng noodsaaklik is vir verstaanbaarheid, insluit nie;

(b) 'n bewering bevat wat die lid wat die vraag stel, nie bereid is om te staaf nie;

(c) argumente, gevolgtrekkings, opinies, aantygings of toevoegings of tendensieuse, ironiese of aanstootlike uitdrukkings bevat nie;

(d) na verrigtings in 'n komitee verwys alvorens daardie komitee verslag aan die Wetgewende Raad gedoen het nie;

(e) inligting probeer inwin oor 'n saak wat uiteraard geheim is nie;

(f) refleksie werp of die beslissing van 'n geregshof nie of, so ingeklee wees dat 'n hangende saak voor 'n geregshof moontlik benadeel kan word nie;

(g) gevra word met die doel om 'n uitspraak van opinie, die oplossing van 'n abstrakte saak, of die antwoord op 'n hipotetiese voorstel te verkry nie;

(h) gevra word of die verklarings in die pers of van private individue of private ondernemings akkuraat is nie;

(i) gevra word aangaande die karakter of gedrag van 'n persoon uitgesonderd in sy amptelike of openbare hoedanigheid nie;

(j) gevra word wat inligting poog in te win wat verkrygbaar is in toeganklike dokumente of gewone naslaanwerke nie;

(k) inligting vra, die inwinning waarvan, na die mening van die Uitvoerende Raad, langdurige en ongeregtverdigde arbeid sal vereis of buitensporige of onnodige uitgawe sal veroorsaak.

(2) Antwoorde op vrae is slegs skriftelik en indien dit nodig geag word, word dit ter Tafel gelê.

Questions to be replied to only once

76. A question which has been fully answered shall not be asked again during the same session.

Powers of Chairman on questions

77. The Chairman may direct that any question not conforming with the provisions of these rules shall not be included in the Order Paper unless certain alterations as he may direct have been made.

Member shall ask question on Order Paper

78. When a question is reached the member in whose name the question stands shall rise and put the question to the responsible Councillor.

Questions not to be pretext for debate

79. A member shall not address the Legislative Council on a question nor shall a question be made a pretext for a debate.

Lapsing of questions

80. If a member is not present to ask his question when his name is called, and has not authorised another member to ask the question on his behalf, the question shall lapse.

PART XV

Method of Voting on Substantive Motions or Amendments

Mode of putting substantive motions for discussion

81. When the Chairman puts a motion, either in its amended or original form, or an amendment to a motion, he shall do so by saying "All agreed?". If any member says "No" the Chairman shall order that a ballot be held in the manner provided.

Procedure when ballot ordered

82. (1) When a ballot has been ordered, the Secretary of the Legislative Council shall cause the bells to be rung for a period of two minutes whereafter the doors of the Chamber shall be closed and locked and no member shall thereafter leave the Chamber until after the ballot has taken place.

(2) When the doors have been locked, the Chairman shall again put the motion or amendment and every delegation then present shall be required to vote.

(3) The ballot papers shall then be prepared by the Secretary of the Legislative Council.

(4) Each delegation shall be handed a ballot paper by the Secretary of the Legislative Council and each delegation shall thereupon signify the motion or amendment for which it desires to vote by placing a cross opposite such motion or amendment.

(5) The Chairman shall then call the name of each delegation in turn and a member of such delegation may, when his delegation's name is called, come to the Table and drop the ballot paper, folded in such a manner that the face of the ballot paper is obscured, into the ballot box on the Table.

(6) When all the delegations have voted the Chairman shall in the presence of the Legislative Council examine and count the ballot papers with the Secretary of the Legislative Council or the Assistant Secretary and announce the result of the ballot to the Legislative Council.

Vrae word slegs een maal beantwoord

76. 'n Vraag wat reeds ten volle beantwoord is, mag nie weer gedurende dieselfde sessie gevra word nie.

Bevoegdhede van Voorsitter oor vrae

77. Die Voorsitter mag beveel dat enige vraag wat nie voldoen aan die bepalings van hierdie reglemente nie, nie in die Ordelys ingesluit moet word nie, tensy sekere veranderinge, soos hy beveel, aangebring is.

Lid moet vraag op Ordelys vra

78. Wanneer 'n vraag bereik word, staan die lid in wie se naam die vraag aangeteken is op en stel die vraag aan die verantwoordelike Raadslid.

Vrae geen voorwendsel vir debat

79. 'n Lid mag nie die Wetgewende Raad oor 'n vraag toespreek en geen vraag mag as voorwendsel vir 'n debat gebruik word nie.

Verval van vrae

80. As 'n lid nie teenwoordig is om sy vraag te stel wanneer sy naam uitgeroep word nie, en hy nie 'n ander lid gemagtig het om die vraag namens hom te stel nie, verval die vraag.

DEEL XV

Wyse van Stemming oor Substantiewe Mosies of Amendemente

Metode waarop substantiewe mosies vir bespreking gestel word

81. Wanneer die Voorsitter 'n mosie voorlê, of in gewysigde of in oorspronklike vorm, of 'n amendement tot 'n mosie, doen hy dit deur te sê: „Stem almal saam?” As enige lid „Nee” sê, gelas die Voorsitter dat gestem moet word op die neergelegde wyse.

Prosedure wanneer stemming gelas word

82. (1) Wanneer 'n stemming gelas is, laat die Sekretaris van die Wetgewende Raad die klokke lui vir 'n tydperk van twee minute en daarna word die deure van die Raadsaal toegemaak en gesluit en geen lid mag daarna die Raadsaal binnekome of verlaat voordat die stemming afgeloop is nie.

(2) Wanneer die deure gesluit is, lê die Voorsitter die mosie of amendement weer voor en elke afvaardiging wat dan teenwoordig is, moet stem.

(3) Die Sekretaris van die Wetgewende Raad kry dan die stembriewe in gereedheid.

(4) Elke afvaardiging ontvang 'n stembrief van die Sekretaris van die Wetgewende Raad, en elke afvaardiging moet dan die mosie of amendement waarvoor hy wil stem, aandui deur 'n kruisie teenoor sodanige mosie of amendement aan te bring.

(5) Die Voorsitter moet dan die naam van elke afvaardiging beurtelings uitroep en 'n lid van so 'n afvaardiging kan, wanneer sy afvaardiging se naam uitgeroep word, na die Tafel gaan en die stembrief, wat op so 'n manier gevou is dat die voorkant nie sigbaar is nie, in die stembus op die Tafel plaas.

(6) Nadat al die afvaardigings gestem het, moet die Voorsitter in die teenwoordigheid van die Wetgewende Raad tesame met die Sekretaris van die Wetgewende Raad of die Assistent-Sekretaris die stembriewe ondersoek en tel en die uitslag van die stemming aan die Wetgewende Raad bekend maak.

83. If the Chairman is satisfied that—

(a) a ballot paper does not comply with the provisions of rule 82 he may reject it and proceed with the ballot or declare the ballot paper or the whole ballot void, and order the proceedings for the ballot or the whole ballot to be begun afresh;

(b) the provisions of rule 82 have not been, or are not being, carried out properly in any other respect he may declare a particular ballot or the whole ballot void, and order the proceedings for the ballot or the whole ballot to be begun afresh.

PART XVI

Draft Enactments, Taxation Proposals and Estimates of Expenditure

Draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure to be made available to Tribal Authorities

84. The Executive Council shall cause to be forwarded to each tribal authority a copy of all draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure, together with draft enactments to give effect to such proposals or estimates, it is proposed to submit to the Legislative Council not less than 21 days before the first sitting day of the session of the Legislative Council at which such draft enactment, taxation proposal or estimates of expenditure are to be submitted.

Method of introduction of draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure

85. Draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure, together with draft enactments to give effect to such proposals and estimates, shall be introduced in the Legislative Council by the Chief Councillor or other Councillor concerned by laying a copy thereof on the Table and giving notice that he shall move on a date to be stated that the draft enactment, taxation proposals or estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be, be adopted in principle by the Legislative Council.

Consideration of draft enactment, taxation proposals and estimates of expenditure

86. On the date referred to in rule 85 the Legislative Council shall proceed to the consideration of the draft enactment, taxation proposal or estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be, in the following manner—

(a) (i) in the case of a draft enactment or taxation proposals and the relevant draft enactments, the Chief Councillor or other Councillor concerned shall open the debate by stating the general object, scope and purpose thereof and the necessity therefor;

(ii) in the case of the estimates of expenditure and the relevant draft enactment the Chief Councillor shall open the debate with a speech in which he shall review the financial position of the administration and the future development and policy of the various departments;

(b) the Legislative Council shall thereupon debate the general merits and principles of the draft enactment or taxation proposals or draft estimates of expenditure and the relevant draft enactments, as the case may be;

(c) except in the case of the Chief Councillor or other Councillor concerned, no speech may exceed 30 minutes nor shall a member address the Legislative Council more than once during the course of the debate;

83. Indien die Voorsitter oortuig is dat—

(a) 'n stembrief nie aan die vereistes van reglement 82 voldoen nie, kan hy dit verwerp en met die stemming voortgaan, of die stembrief of die hele stemming nietig verklaar en beveel dat die verrigtings vir die stemming of die hele stemming van vooraf begin.

(b) die bepalinge van reglement 82 in enige ander opsig nie behoorlik uitgevoer is of word nie, kan hy die betrokke stemming of die hele stemming nietig verklaar en beveel dat die verrigtings vir die stemming of die hele stemming van vooraf begin.

DEEL XVI

Konsepmaatreëls, Belastingvoorstelle en Begrotings van Uitgawes

Konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes moet aan stamowerhede beskikbaar gestel word

84. Die Uitvoerende Raad laat aan elke stamowerheid 'n afskrif stuur van alle konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes, tesame met konsepmaatreëls om uitvoering te gee aan sodanige voorstelle op begrotings, wat bedoel is om in die Wetgewende Raad voorgelê te word, minstens 21 dae voor die eerste sittingsdag van die sessie waarop sodanige konsepmaatreël, belastingvoorstel of begroting van uitgawes voorgelê word.

Wyse waarop konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes voorgelê word

85. Konsepmaatreëls, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes, tesame met konsepmaatreëls om uitvoering te gee aan sodanige voorstelle en begrotings, word by die Wetgewende Raad ingedien deur die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid deur 'n afskrif daarvan ter Tafel te lê en deur kennis te gee dat hy op 'n dag wat vermeld moet word, sal voorstel dat die Wetgewende Raad die konsepmaatreëls, belastingvoorstelle of begrotings van uitgawes en die toepaslike konsepmaatreëls, na gelang van die geval, in beginsel moet aanneem.

Oorweging van konsepmaatreël, belastingvoorstelle en begrotings van uitgawes

86. Op die datum genoem in reglement 85, gaan die Wetgewende Raad oor om die konsepmaatreël, belastingvoorstelle of begrotings van uitgawes en die toepaslike konsepmaatreëls, na gelang van die geval, op die volgende wyse te oorweeg:—

(a) (i) In die geval van 'n konsepmaatreël of belastingvoorstelle en die toepaslike konsepmaatreëls, moet die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid die debat open deur die algemene oogmerk, omvang en doel daarvan en die noodsaaklikheid daarvoor te vermeld;

(ii) in die geval van die begroting van uitgawes en die toepaslike konsepmaatreël, moet die Hoofraadslid die debat open met 'n toespraak waarin hy 'n oorsig gee van die finansiële posisie van die administrasie en die toekomstige ontwikkeling en beleid van die verskillende departemente;

(b) die Wetgewende Raad moet dan die algemene verdienstelikheid en beginsels van die konsepmaatreël, belastingvoorstelle of begroting van uitgawes en die toepaslike konsepmaatreëls bespreek, na gelang van die geval;

(c) uitgesonderd in die geval van die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid, mag geen toespraak langer as 30 minute duur nie en geen lid mag die Wetgewende Raad meer as een keer gedurende die loop van die debat toespreek nie;

(d) when no more members wish to speak the Chief Councillor or other Councillor concerned shall reply to the debate but shall have the option to postpone his reply to the following or any future sitting day of the Legislative Council.

Consideration of details of draft enactment, taxation proposal and estimates of expenditure

87. If the motion referred to in rule 85 is agreed to by the Legislative Council, the Legislative Council shall, on a day appointed by the Councillor in charge, proceed to consider the details of the draft enactment, taxation proposals or estimates of expenditure, together with the draft enactments to give effect thereto, as the case may be, in the following manner—

(a) in the case of a draft enactment—

- (i) the Chairman shall put the clauses in succession;
- (ii) the title and the preamble (if any) shall be considered after the clauses and schedules (if any) have been disposed of;
- (iii) the principles of the draft enactment shall not be discussed but only the details;
- (iv) amendments to a clause or the insertion of new clauses may be moved, provided such amendments or clauses are relevant to the subject matter of the draft enactment;
- (v) if any amendment or clause is adopted which is not within the title or preamble (if any), the title or preamble shall be amended accordingly;

(b) in the case of taxation proposals and the relevant draft enactments—

- (i) proposals shall be put item by item according to the draft enactment designed to give effect to the particular proposals;
- (ii) when particular proposals have been agreed to, the relevant enactments shall be considered in the manner provided for in paragraph (a);
- (iii) no amendments shall be allowed if the effect thereof is to alter any amount of a proposal agreed to;

(c) in the case of the estimates of expenditure—

(i) the Chairman shall put each vote as listed in the draft enactment designed to give effect to the estimates of expenditure for consideration in detail in accordance with the estimates which have been tabled;

(ii) each vote falling under each of the departments of the Legislative Council shall be considered separately;

(iii) when a vote or a sub-head of a vote is put to the Legislative Council, an amendment to omit or reduce such vote or sub-head may be moved, whereupon the matter shall be open to debate by the Legislative Council;

(iv) where more than one amendment to a vote or subhead of a vote is moved, the Chairman shall upon the conclusion of the debate on such amendments put the amendment in respect of the largest reduction first;

(v) the Legislative Council shall not attach a condition or an expression of opinion to a vote or part thereof, nor alter the designation of a vote or sub-head;

(d) wanneer daar geen lid meer is wat wil praat nie, moet die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid op die debat antwoord maar het die keuse om sy antwoord uit te stel tot die volgende of enige toekomstige sittingsdag van die Wetgewende Raad.

Oorweging van besonderhede van konsepmaatreël, belastingvoorstelle en begroting van uitgawes

87. Indien die mosie in reglement 85 genoem, deur die Wetgewende Raad aangeneem is, moet die Wetgewende Raad, op 'n dag deur die Raadslid in beheer bepaal, oorgaan om die besonderhede van die konsepmaatreël, belastingvoorstelle of begroting van uitgawes, tesame met die konsepmaatreëls om uitvoering daaraan te gee, na gelang van die geval, op die volgende wyse te oorweeg:—

(a) in die geval van 'n konsepmaatreël—

- (i) die Voorsitter stel die klousules agtereenvolgend;
- (ii) die titel en die aanhef (indien enige) moet oorweeg word na die klousules en bylaes (indien enige) afgehandel is;
- (iii) die beginsels van die konsepmaatreël moet nie bespreek word nie, maar slegs die besonderhede;
- (iv) wysigings van 'n klousule of die invoeging van nuwe klousules kan voorgestel word, mits sodanige wysigings of klousules ter sake is betreffende die inhoud van die konsepmaatreël;
- (v) indien enige wysiging of klousule wat nie in die titel of aanhef (indien enige) voorkom, aangeneem word, word die titel of aanhef dienoreenkomstig gewysig;

(b) in die geval van belastingvoorstelle en die toepaslike konsepmaatreëls—

- (i) voorstelle moet item vir item gestel word ooreenkomstig die konsepmaatreël wat bedoel is om uitvoering aan die betrokke voorstelle te gee;
- (ii) wanneer besondere voorstelle aangeneem is, word die betrokke maatreël oorweeg op die wyse in paragraaf (a) bepaal;
- (iii) geen wysigings word toegelaat indien dit die uitwerking het om enige bedrag van 'n voorstel wat aangeneem is, te verander nie;

(c) in die geval van die begroting van uitgawes—

(i) die Voorsitter stel elke begrotingspos soos opgeteken in die konsepmaatreël wat bedoel is om uitvoering aan die begroting van uitgawes te gee, vir oorweging in die besonder ooreenkomstig die begroting wat ter Tafel gelê is;

(ii) elke begrotingspos wat onder elke departement van die Wetgewende Raad ressorteer, word afsonderlik oorweeg;

(iii) wanneer 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos aan die Wetgewende Raad gestel word, mag 'n amendement om sodanige begrotingspos of subhoof weg te laat of te verminder, voorgestel word, en dan is die aangeleentheid oop vir bespreking deur die Wetgewende Raad;

(iv) waar meer as een amendement van 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos voorgestel word, stel die Voorsitter aan die einde van die bespreking oor sodanige amendemente eerste die amendement ten opsigte van die grootste vermindering;

(v) die Wetgewende Raad heg geen voorwaarde of 'n uitdrukking van opinie aan 'n begrotingspos of gedeelte daarvan nie, en wysig ook nie die benaming van 'n begrotingspos of subhoof nie;

(vi) it shall be in order at any time during the discussion of a vote or sub-head of a vote to move the postponement of the consideration of such vote or sub-head but such postponement shall only be until the remainder of the votes has been disposed of;

(vii) an amendment including more than one sub-head shall not be proposed by way of a reduction of any sub-head but shall be moved as a reduction of the whole vote;

(viii) when any vote or sub-head has been disposed of, it shall not be competent for a member to again discuss such vote or sub-head on a new vote or sub-head then under consideration, except for the purpose of explaining or illustrating the matter under discussion.

(d) except in the case of the Chief Councillor or other Councillor concerned no member may exceed 15 minutes in speaking to any matter raised during the debate under either paragraph (a), (b) or (c) nor shall a member address the Legislative Council for more than three such periods during the course of a particular debate;

(e) (i) whenever a draft enactment, or an enactment to give effect to taxation proposals or to the estimates of expenditure has been dealt with in accordance with the provisions of paragraphs (a), (b) or (c), as the case may be, the Councillor having charge of the enactment shall move that the draft enactment with or without amendments, be adopted by the Legislative Council;

(ii) no debate or amendment of such motion shall be allowed.

Enactment to be passed to Commissioner-General

88. When an enactment has been passed by the Legislative Council a fair copy thereof shall be signed by the Chairman and forwarded to the Commissioner-General to be further dealt with as required by law.

Rules of debate, motions and method of voting

89. Save as provided in this Part, the provisions of rules 12, 14 to 40, 55 to 66 and 81 to 83 shall *mutatis mutandis* apply to the consideration of draft enactments, taxation proposals and estimates of expenditure.

PART XVII

Select and Sessional Committees

Appointment of sessional committees

90. As soon as possible after the beginning of each session the Legislative Council shall appoint the following Sessional Committees each consisting of five members including the Chairman thereof:—

(a) On Rules of Procedure and Internal Arrangements, whose order or reference shall also include the management and control of the library of the Legislative Council, the refreshment rooms and convenience and comfort of members and the making available of the reports of the Legislative Council. At least one Councillor and the Chairman of the Legislative Council shall be members of the committee with the Chairman of the Legislative Council as Chairman thereof;

(b) on public accounts, whose members shall be appointed on the recommendation of the business committee and whose orders of reference shall be to examine and to report to the Legislative Council upon—

(i) the accounts showing the appropriation of the sums granted by the Legislative Council to meet public expenditure; and

(vi) dit is binne die orde om ter eniger tyd tydens die bespreking van 'n begrotingspos of subhoof van 'n begrotingspos die uitstel van die oorweging van sodanige begrotingspos of subhoof voor te stel maar sodanige uitstel geld slegs totdat die oorblywende begrotingsposte afgehandel is;

(vii) 'n amendement wat meer as een subhoof insluit, word nie voorgestel by wyse van 'n vermindering van enige subhoof nie maar word voorgestel as 'n vermindering van die hele begrotingspos;

(viii) wanneer enige begrotingspos of subhoof afgehandel is, is 'n lid nie bevoeg om sodanige begrotingspos of subhoof weer te bespreek by 'n nuwe begrotingspos of subhoof wat dan oorweeg word nie, behalwe met die doel om die aangeleentheid onder oorweging te verduidelik of te illustreer;

(d) uitgesonderd in die geval van die Hoofraadslid of ander betrokke Raadslid, mag geen lid langer as 15 minute oor enige aangeleentheid tydens die debat geopper onder, of paragraaf (a), (b) of (c) praat nie, en 'n lid mag die Wetgewende Raad nie meer dikwels dan drie sodanige tydperke tydens die verloop van die besondere debat toespreek nie;

(e) (i) wanneer 'n konsepmaatreël, of 'n maatreël om uitvoering te gee aan belastingsvoorstelle of aan die begroting van uitgawes afgehandel is ooreenkomstig die bepalinge van paragrawe (a), (b) of (c), na gelang van die geval, stel die Raadslid in beheer van die maatreël voor dat die konsepmaatreël met of sonder wysigings deur die Wetgewende Raad aangeneem word;

(ii) geen debat of amendement ten opsigte van so 'n mosie word toegelaat nie.

Maatreël word aan Kommissaris-generaal

88. Wanneer 'n maatreël deur die Wetgewende Raad aangeneem is word 'n duidelike afskrif daarvan deur die Voorsitter onderteken en aan die Kommissaris-generaal gestuur vir verdere aandag soos by wet vereis.

Reglemente van debat, mosies en wyse van stemming

89. Uitgesonderd soos in hierdie Deel bepaal, geld die bepalinge van reglemente 12, 14 tot 40, 55 tot 66 en 81 tot 83 *mutatis mutandis* ten opsigte van die oorweging van konsepmaatreëls, belastingsvoorstelle en begrotings van uitgawes.

DEEL XVII

Gekose en Sessiekomitees

Aanstelling van Sessiekomitees

90. So gou doenlik na die aanvang van elke sessie stel die Wetgewende Raad die volgende sessiekomitees aan wat elk uit vyf lede bestaan, insluitende die voorsitter daarvan:—

(a) oor die Reglement van Orde en Interne Reëlings, wie se werkopdragte ook die bestuur en beheer van die Wetgewende Raad se biblioteek, die verversingskamers en gerief en gemak van lede en die druk en beskikbaarstelling van die verslae van die Wetgewende Raad insluit. Minstens een Raadslid en die Voorsitter van die Wetgewende Raad moet lede wees van die komitee met die Voorsitter van die Wetgewende Raad as Voorsitter daarvan;

(b) oor openbare rekenings, die lede waarvan aangestel word op aanbeveling van die werkkomitee, en wie se werkopdragte dit is om in te gaan op en verslag te doen aan die Wetgewende Raad oor—

(i) die rekenings wat die bewilliging van bedrae aantoon wat deur die Wetgewende Raad toegestaan is om openbare uitgawes te bestry;

(ii) the annual report of the Controller and Auditor-General on such accounts which report shall stand referred to the Sessional Committee which shall formally consider such report and pass a resolution thereon;

and the report of the Sessional Committee shall be laid upon the Table whereupon such report shall be formally considered by the Legislative Council.

Appointment of business committee

91. (1) There shall be a sessional committee, designated the business committee, consisting of the Chief Councillor or other Councillor appointed by the Executive Council as Chairman of the Committee, the Chairman of the Legislative Council and one other member elected by the Legislative Council.

(2) The business committee shall consider which matters on the Order Paper shall be given preference over others and generally arrange the programme for the despatch of the day by day business of the Legislative Council.

Appointment of select committees

92. (1) The Legislative Council may, by order on a motion appoint a select committee to consider the terms of a motion or for any other purpose.

(2) Every select committee shall consist of five members being—

(a) a chairman appointed by the Executive Council; and

(b) four other members elected on the recommendation of the business committee by the Legislative Council.

(3) The order of reference of a select committee shall be decided by the Legislative Council.

(4) The quorum of a select committee shall be three members including the chairman.

(5) A select committee shall as soon as it has completed considering the motion or any other matter referred to it report to the Legislative Council thereon and such report shall be formally considered by the Legislative Council. The committee shall thereupon be dissolved. If the committee is of the opinion that it will not be able to complete consideration of the motion or other matter before the end of the session it shall so report to the Legislative Council.

Sessional and select committees procedure

93. (1) The deliberations of a sessional or select committee shall be confined to the matter or matters referred to it, and in the case of a select committee on a motion, shall be confined to the motion and relevant amendments.

(2) A sessional or select committee shall sit at the times determined by its chairman in consultation with the members and may continue to sit although the Legislative Council may be adjourned. The sittings of a sessional or select committee shall be held in private unless the committee otherwise orders: Provided that this restriction shall not be so interpreted as to exclude authorised persons, officials or witnesses necessarily associated with the business of such a sessional or select committee.

(3) If the chairman of a sessional or select committee is unable to be present or to preside at a sitting the committee shall elect another chairman whose tenure of office shall be for the day of his election.

(4) Divisions in a sessional or select committee shall be taken by the clerk to the committee who shall ask each member of the committee separately how he wishes to vote and record the votes accordingly.

(ii) die jaarlikse verslag van die Kontroleur en Ouditeur-generaal oor sodanige rekenings welke verslag op staande voet verwys word na hierdie sessiekomitee, wat sodanige verslag formeel moet oorweeg en 'n besluit daarvoor moet neem,

en die verslag van die sessiekomitee word ter Tafel gelê en daarna word sodanige verslag formeel deur die Wetgewende Raad oorweeg.

Aanstelling van werkkomitee

91. (1) Daar is 'n sessiekomitee, genoem die werkkomitee, bestaande uit die Hoofraadslid of ander Raads-lid deur die Uitvoerende Raad as voorsitter van die komitee aangestel, die Voorsitter van die Wetgewende Raad en een ander lid deur die Wetgewende Raad gekies.

(2) Die werkkomitee oorweeg watter sake op die Orde-lis voorrang moet geniet bo ander, en reël in die algemeen die dagorde vir die afhandeling van die van-dag-tot-dag werksaamhede van die Wetgewende Raad.

Aanstelling van gekose komitees

92. (1) Die Wetgewende Raad mag, by besluit op 'n mosie, 'n gekose komitee aanstel om die bepalings van 'n mosie te oorweeg of vir enige ander doel.

(2) Elke gekose komitee bestaan uit vyf lede soos volg:—

(a) 'n Voorsitter aangestel deur die Uitvoerende Raad; en

(b) vier ander lede verkies op aanbeveling van die werkkomitee deur die Wetgewende Raad.

(3) Die werkopdrag van 'n gekose komitee word beslis deur die Wetgewende Raad.

(4) Die kworum van 'n gekose komitee is drie lede insluitende die Voorsitter.

(5) 'n Gekose komitee doen, sodra hy 'n mosie of enige ander saak na hom verwys, klaar oorweeg het, verslag aan die Wetgewende Raad daarvoor en sodanige verslag word formeel deur die Wetgewende Raad oorweeg. Die komitee word daarna ontbind. Indien die komitee van oordeel is dat hy nie in staat is om die oorweging van 'n mosie of ander saak voor die einde van die sessie af te handel nie, doen hy aldus verslag aan die Wetgewende Raad.

Gekose en sessiekomitees: Prosedure

93. (1) Die beraadslagings van 'n sessie- of gekose komitee word beperk tot die saak of sake na hom verwys, en in die geval van 'n gekose komitee oor 'n mosie, beperk tot die mosie en tersaaklike amendemente.

(2) 'n Sessie- of gekose komitee sit op die tye deur die voorsitter in oorleg met die lede bepaal en mag aanhou met sit al sou die Wetgewende Raad ook verdaag. Die sittings van 'n sessie- of gekose komitee is privaat tensy die komitee anders gelas: Met dien verstande dat hierdie beperking nie vertolk word as sou dit gemagtigde persone, beamptes of getuies noodsaaklikerwys geassosieer met die werksaamhede van sodanige sessie- of gekose komitee, uitsluit nie.

(3) As die voorsitter van 'n sessie- of gekose komitee nie in staat is om teenwoordig te wees of om voor te sit by 'n sitting nie, kies die komitee 'n ander voorsitter wie se ampstermyn die dag van sy verkiesing is.

(4) Verdelings in 'n sessie- of gekose komitee word deur die komiteeklerk afgeneem wat elke lid afsonderlik vra hoe hy wil stem en hy teken die stemme dienooreenkomstig aan.

(5) In case of a dispute over a matter of procedure the members of a committee may request the chairman to refer the matter to the Chairman of the Legislative Council for decision and if so requested by a majority of the members, the chairman of the sessional or select committee shall be obliged to do so.

(6) Neither the chairman of a sessional or select committee nor any other member presiding shall vote unless the votes of other members are equally divided in which case he shall give a casting vote.

Special report on powers, functions and proceedings of sessional and select committees

94. A sessional or select committee may make a special report relating to the powers, functions and proceedings of the committee on matters which it thinks fit to bring to the notice of the Legislative Council.

Minutes

95. The minutes of the proceedings of a committee shall record all proceedings on consideration of a report or motion in the committee and on every amendment proposed to the report or motion, with a note of divisions, if divisions were taken in the committee, showing the names of members voting in the division or declining to vote and distinguishing on which side they vote and all such entries or minutes shall be reported to the Legislative Council when the report of the committee is presented.

Tabling of report and proceedings of sessional and select committee

96. A report or special report, with the minutes of proceedings of a sessional or select committee and the minutes of evidence, if evidence was taken, shall be laid on the Table of the Legislative Council by the chairman of the committee.

Legislative Council must authorise sending for persons, papers and records

97. No sessional or select committee shall exercise its powers to send for persons, papers and records, unless it has been specifically permitted to do so by order of the Legislative Council.

Evidence and documents not to be disclosed

98. The evidence taken before a sessional or select committee and documents presented to the committee shall not be published or otherwise divulged by a member of the committee or by any other person before the committee has presented its report to the Legislative Council.

Members who are legal practitioners appearing before Legislative Council or a sessional and select committee not to receive reward

99. No member shall appear before the Legislative Council or a committee thereof as a legal practitioner for or on behalf of a party or in a capacity for which he is to receive a fee or reward.

PART XVIII

Non-Members

Definition of non-members

100. A non-member means any person who is not a member or an official who has duties to perform in connection with the business of the Legislative Council.

(5) Ingeval van 'n verskil oor 'n aangeleentheid van prosedure mag lede van die komitee die voorsitter versoek om die aangeleentheid na die Voorsitter van die Wetgewende Raad te verwys vir beslissing en indien die meerderheid van die lede sodanige versoek rig, moet die voorsitter van die sessie- of gekose komitee dit doen.

(6) Nóg die voorsitter van 'n sessie- of gekose komitee nóg enige ander voorsittende lid, stem tensy daar 'n staking van stemme is, in welke geval hy 'n beslissende stem uitoefen.

Spesiale verslag oor bevoegdhede, funksies en verrigtings van sessie- en gekose komitees

94. 'n Sessie- of gekose komitee mag 'n spesiale verslag indien met betrekking tot die bevoeghede, funksies en verrigtings van die komitee oor sake wat hy na goeddunke onder die aandag van die Wetgewende Raad wil bring.

Notule

95. Die notule van die verrigtings van 'n komitee boekstaaf alle verrigtings by die oorweging van 'n verslag of mosie in die komitee asook elke amendement voorgestel op die verslag of mosie, met 'n aantekening van verdelings, as verdelings in die komitee plaasvind, met vermelding van die name van lede wat by die verdeling stem, of weier om te stem, en wie vir die vraag en wie daarteen gestem het en al hierdie aantekenings of notule word aan die Wetgewende Raad gerapporteer wanneer die verslag van die komitee ingedien word.

Ter Tafellegging van verslag en verrigtings van sessie- en gekose komitees

96. 'n Verslag of spesiale verslag, met die notule van verrigtings van 'n sessie- of gekose komitee en die notule van die getuienis, indien getuienis afgeneem is, word ter Tafel van die Wetgewende Raad gelê deur die voorsitter van die komitee.

Wetgewende Raad magtig die laat haal van persone, dokumente, en rekords

97. Geen sessie- of gekose komitee oefen sy bevoegdheid uit om persone, dokumente en rekords te laat haal nie tensy spesifiek daartoe gemagtig in opdrag van die Wetgewende Raad.

Getuienis en stukke moet nie openbaar gemaak word nie

98. Getuienis afgeneem voor 'n sessie- of gekose komitee en stukke voorgeleë aan die komitee, word nie deur 'n lid van die komitee of deur enige ander persoon gepubliseer of andersins openbaar gemaak voordat die komitee sy verslag by die Wetgewende Raad ingedien het nie.

Lede wat regspraktisyns is en voor die Wetgewende Raad of 'n komitee verskyn, word nie vergoed nie

99. Geen lid verskyn voor die Wetgewende Raad of 'n komitee daarvan as 'n regspraktisyn vir of namens 'n party nie of in 'n hoedanigheid waarvoor hy gelde of vergoeding ontvang nie.

DEEL XVIII

Nie-Lede

Definisie van nie-lede

100. 'n Nie-lid beteken enige persoon wat nie 'n lid of beampte is wat pligte te vervul het in verband met die werksaamhede van die Wetgewende Raad nie.

Power of Chairman to exclude non-members

101. Non-members may be permitted to be present in the Chamber in the places set apart for them, but must withdraw when called upon to do so by the Chairman, who may, whenever he thinks fit, order them to withdraw.

Power of orderly of Legislative Council to remove non-members

102. The orderly of the Legislative Council shall remove or cause to be removed any non-member from any part of the Chamber or of the galleries appropriated to the members only, and also any non-member who, having been admitted into any part of the Chamber or of the galleries, shall misconduct himself or shall not withdraw when non-members are directed to withdraw while the Legislative Council is sitting.

Member calling attention to non-members

103. If at any sitting of the Legislative Council any member shall take notice that non-members are present, the Chairman shall order such non-members to withdraw, or may put the question: "That non-members be ordered to withdraw", without permitting any debate or amendment.

PART XIX

Miscellaneous Provisions

Contempt

104. Any person who shall wilfully disobey any lawful order of the Legislative Council shall be guilty of contempt.

Member or person declared guilty of contempt

105. Any member or person guilty of contempt shall be committed to the custody of the orderly of the Legislative Council by order of the Chairman and dealt with as the Legislative Council may direct.

Member not to have pecuniary interest

106. (1) A Councillor or other member of the Legislative Council shall not in or before the Legislative Council or any sessional or select committee thereof vote upon or take part in the discussion, as the case may be, of any matter in which he has pecuniary interest.

(2) Any member who contravenes the provisions of subrule (1) shall be guilty of an offence and liable on conviction to a fine not exceeding R50 or, in default of payment, to imprisonment for a period not exceeding three months.

(3) Any fine paid in terms of subrule (2) shall be paid into the Revenue Fund established in terms of the Act.

(4) The court which has convicted any person of a contravention of this rule may order the person convicted to repay the amount or the value of any fee, compensation, gift or reward accepted or received by him.

(5) The provisions of this rule shall not apply to any vote or discussion concerning any remuneration or allowance to be received by a member of the Legislative Council or in his capacity as Councillor or as member of the Legislative Council, or to any interest which any such member may have in any matter in common with the public generally or with any class or section thereof.

Bevoegdheid van Voorsitter om nie-lede uit te sluit

101. Nie-lede mag toegelaat word om teenwoordig te wees in die Raadsaal op die plekke vir hulle afgesonder, maar moet hulle onttrek wanneer hulle daartoe versoek word deur die Voorsitter wat hulle na goedgee mag gelas om hulle te onttrek.

Bevoegdheid van ampswag om nie-lede te verwyder

102. Die ampswag van die Wetgewende Raad verwyder, of sorg vir die verwydering van enige nie-lid uit enige deel van die Raadsaal of van die galerye toegewys aan slegs lede, asook enige nie-lid wat nadat hy toegang verleen is tot enige gedeelte van die Raadsaal of van die galerye, hom wangedra of hom nie onttrek wanneer nie-lede gelas word om hulle te onttrek terwyl die Wetgewende Raad in sitting is nie.

Lid vestig aandag op nie-lid

103. As 'n lid tydens 'n sitting van die Wetgewende Raad die aandag daarop vestig dat nie-lede teenwoordig is, beveel die Voorsitter die nie-lede om hulle te onttrek, of stel die vraag: „dat nie-lede beveel word om hulle te onttrek”, sonder om enige debat of amendement toe te laat.

DEEL XIX

Diverse Bepalings

Minagting

104. Enige persoon wat opsetlik 'n wettige bevel van die Wetgewende Raad nie gehoorsaam nie, is aan minagting skuldig.

Lid of persoon skuldig verklaar aan minagting

105. 'n Lid of persoon wat aan minagting skuldig is, word op las van die Voorsitter in die bewaring van die ampswag van die Wetgewende Raad gestel en met hom word gehandel soos die Wetgewende Raad mag gelas.

Lid mag nie geldelik belang hê nie

106. (1) 'n Raadslid of ander lid van die Wetgewende Raad mag nie in of voor die Wetgewende Raad, of 'n sessie- of gekose komitee daarvan, stem oor, of deelneem aan die bespreking van enige aangeleentheid waarin hy 'n geldelike belang het nie.

(2) 'n Lid wat die bepalinge van subreglement (1) oortree, begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met 'n boete van hoogstens R50 of gevangenisstraf van hoogstens drie maande.

(3) Enige boete ingevolge subreglement (2) betaal, word in die Inkomstefonds, ingestel ingevolge die bepalinge van die Wet, inbetaal.

(4) 'n Hof wat iemand skuldig bevind aan 'n oortreding van hierdie reglement mag die veroordeelde persoon gelas om die bedrag of die waarde van enige gelde, vergoeding, geskenk of beloning deur hom aanvaar of ontvang, terug te betaal.

(5) Die bepalinge van hierdie reglement is nie van toepassing nie op enige stemming of bespreking aangaande die vergoeding of toelae wat 'n lid van die Wetgewende Raad in sy hoedanigheid as Raadslid of as Lid van die Wetgewende Raad sou mag ontvang, of op enige belang wat sodanige lid by enige aangeleentheid gemeenskaplik met die algemene publiek, of enige klas of deel daarvan, mag hê nie.

Members not to accept fee or reward

107. (1) No Councillor or other member of the Legislative Council shall accept to receive either directly or indirectly any fee, compensation, gift or reward, except as otherwise provided, in respect of any duty or service performed by him in his capacity as member or for the promotion of, or opposition by him to, any motion, resolution, matter or thing submitted or intended to be submitted for the consideration of the Legislative Council, the Executive Council or any committee.

(2) The provisions of subrule (1) shall *mutatis mutandis* apply to any attorney or agent, who in the practice of his profession is a partner or in the service of any member of the Legislative Council.

(3) Any person who contravenes the provisions of subrules (1) and (2) shall be guilty of an offence and liable on conviction to the penalties prescribed in rule 106 (2). The provisions of rule 106 (3) shall *mutatis mutandis* apply to such penalties.

Suspension of rules of procedure

108. (1) Any rule of procedure or sessional order may be suspended upon motion made after notice, such motion being carried by a majority of votes of the delegations to the Legislative Council: Provided that in cases of urgent necessity (of which the Chairman shall be the judge) any such rule or order may with the consent of the Legislative Council be suspended upon motion made without notice.

(2) The suspension of a rule or order is limited in its operation to the particular purpose for which such suspension has been sought.

Cases not provided for

109. In every case not provided for in these rules of procedure the Chairman shall decide, taking for his guide the rules and practice of the House of Assembly of the Parliament of the Republic in so far as they can be applied or adapted to the proceedings of the Legislative Council.

ANNEXURE

PRAYER

O, Almighty God and Heavenly Father, who in Thy infinite mercy and wisdom have called rulers and appointed governments for the welfare of society and the just government of men, we beseech Thee to bestow Thy abundant favour upon us, thy servants.

Let Thy blessing descend upon us here assembled and grant that we may, under Thy guidance, treat and consider all matters that shall come before us in so just and faithful a manner as to promote Thy honour and Glory and to advance the welfare of our people, whom thou hast called us to serve. All this we ask in the name and for the sake of our Lord, Jesus Christ. Amen.

Our Father which art in Heaven, hallowed be Thy name, Thy kingdom come. Thy will be done on earth, as it is in Heaven. Give us this day our daily bread and forgive us our trespasses, as we forgive them that trespasses, as we forgive them that trespass against us, and lead us not into temptation, but deliver us from evil. For Thine is the kingdom, the power and glory, for ever and ever Amen.

Lede ontvang nie gelde of vergoeding nie

107. (1) 'n Raadslid of ander lid van die Wetgewende Raad aanvaar of ontvang nie, hetsy direk of indirek, enige gelde, vergoeding, geskenk of beloning, tensy anders bepaal ten opsigte van enige plig of diens wat hy in sy hoedanigheid as 'n lid verrig of vir die bevordering of opponering deur hom van 'n mosie, besluit, aangeleentheid of saak voorgelê, of bedoel om voorgelê te word, vir oorweging deur die Wetgewende Raad, Uitvoerende Raad of enige komitee nie.

(2) Die bepalinge van sub-reglement (1) is *mutatis mutandis* van toepassing op enige prokureur of agent wat by die uitoefening van sy beroep 'n vennoot is, of in diens is, van enige lid van die Wetgewende Raad.

(3) Enigeen wat die bepalinge van sub-reglement (1) oortree, begaan 'n misdryf en is by skuldigbevinding strafbaar met die strawwe voorgeskryf by reglement 106 (2). Die bepalinge van reglement 106 (3) is *mutatis mutandis* van toepassing op sodanige boetes.

Opskorting van reglemente

108. (1) Enige reglement van orde of 'n sessie- order kan op mosie na kennisgewing opgeskort word as die mosie met die meerderheid van stemme van die afvaardigings na die Wetgewende Raad aangeneem word: Met dien verstande dat in gevalle van dringende noodsaaklikheid (waartrent die Voorsitter oordeel) sodanige reglement of order met die toestemming van die Wetgewende Raad op mosie sonder kennisgewing opgeskort kan word.

(2) Die opskorting van 'n reglement of 'n order is by die toepassing daarvan beperk tot die besondere doel waarvoor sodanige opskorting gevra is.

Gevalle waarvoor nie voorsiening gemaak is nie

109. In alle gevalle waarvoor daar nie in hierdie reglemente van orde voorsiening gemaak is nie moet die Voorsitter beslis, en neem hy as sy leidraad die reglemente en gebruike van die Volksraad van die Republiek vir sover hulle toegepas kan word op of aangepas kan word by die verrigtings van die Wetgewende Raad.

AANHANGSEL

GEBED

O, Almagtige en Barmhartige God en Hemelse Vader wat in U ewige wysheid en voorsienigheid owerhede en magte verorden het om tot welsyn van lande en volke te regeer, ons bid U, laat U aangesig oor ons, U diensknegte, lig waar U ons geroep het.

Laat U seën ryklik neerdaal op ons wat hier vergader is en begenadig ons om, onder U leiding so te beraadslaag en so aan alles wat hier verrig mag word reg en geregtigheid te laat geskied, dat dit slegs tot eer en verheerliking van U naam mag strek en tot bevordering van die belange van ons land en volk wat U ons geroep het om te dien. Dit alles bid ons in die naam van onse Here Jesus Christus.

Amen.

Onse Vader wat in die Hemele is, laat U naam geheilig word; laat U koninkryk kom; laat U wil geskied, soos in die Hemel net so ook op die aarde; gee ons vandag ons daaglikse brood; en vergeef ons ons skulde, soos ons ook ons skuldenaars vergewe; en lei ons nie in versoeking nie, maar verlos ons van die bose; want aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlikheid tot in ewigheid. Amen.

**Ovamboland and Legislative Council—
SALARIES AND ALLOWANCES OF MEMBERS**

Whereas a Legislative Council has been established for the area of Ovamboland;

And whereas it is necessary to provide for the payment of salaries and allowances to members of the Ovamboland Legislative Council and for certain matters incidental thereto;

Now, therefore, under and by virtue of the powers vested in me by section 13 of the Development of Self-government for Native Nations in South-West Africa Act, 1968 (Act No. 54 of 1968), I hereby provide, in respect of the area of Ovamboland, for the payment of such salaries and allowances and for such matters, in accordance with the provisions of the Schedule hereto.

Given under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Bloemfontein on this Second day of October, One thousand Nine hundred and Sixty-eight.

J. J. FOUCHÉ,

State President.

By Order of the State President-in-Council

M. C. BOTHA.

SCHEDULE

**Ovamboland and Legislative Council:
SALARIES AND ALLOWANCES OF MEMBERS**

Salaries of Chief Councillor, Councillors, Chairman and Deputy Chairman

1. (1) The salary payable to a member of the Ovamboland Legislative Council who occupies the office of Chief Councillor, Councillor, Chairman or Deputy Chairman shall be as follows:—

(a) Chief Councillor, R2,400 per annum.

(b) Councillor, R2,000 per annum.

(c) Chairman, R600 per annum.

(d) Deputy Chairman, R300 per annum.

(2) The sessional and mileage allowances prescribed by regulations 2 and 3 shall not be payable to the Chief Councillor or a Councillor who, as from the date of his election, shall when proceeding on Legislative Council duty be provided with transport at the expense of the Legislative Council.

(3) If a chief is elected Chief Councillor or Councillor he shall, as from the date of such election, be paid the salary prescribed by subregulation (1) (a) or (1) (b), as the case may be, and payment of his annual stipend as chief shall cease.

(4) If a chief is elected Chief Councillor or Councillor he may nominate a deputy to assist him in the exercise of functions relating to his chieftainship and such deputy shall during the period of his office be paid by the Legislative Council an allowance, not exceeding R600 per annum, to be determined by the Minister of Bantu Administration and Development in consultation with the Executive Council.

**Ovambolandse Wetgewende Raad—
SALARISSE EN TOELAES VAN LEDE**

Nademaal 'n Wetgewende Raad vir die gebied Ovamboland ingestel is;

En nademaal dit nodig is om voorsiening te maak vir die betaling van salaris en toelae aan lede van die Ovambolandse Wetgewende Raad en vir sekere aan-geleenthede wat daaruit voortvloei;

Derhalwe maak ek, kragtens die bevoegdheid my verleen by artikel 13 van die Wet op die Ontwikkeling van Self-bestuur vir Naturelle volke in Suidwes-Afrika, 1968 (Wet No. 54 van 1968), hierby, ten opsigte van die gebied Ovamboland, voorsiening vir die betaling van sodanige salaris en toelae en vir sodanige aangeleenthede, ooreenkomstig die bepalinge van die Bylae hierby.

Gegee onder my Hand en die Seel van die Republiek van Suid-Afrika te Bloemfontein, op hede die Tweede dag van Oktober Eenduisend Negehonderd Agt-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,

Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade.

M. C. BOTHA.

BYLAE

**Ovambolandse Wetgewende Raad:
SALARISSE EN TOELAES VAN LEDE**

Salariesse van Hooftaadslid, Raadslede, Voorster en Ondervoorsitter

1. (1) Die salaris betaalbaar aan 'n lid van die Ovambolandse Wetgewende Raad wat die amp van Hooftaadslid, Raadslid, Voorster of Ondervoorsitter beklee, is soos volg:—

(a) Hooftaadslid, R2,400 per jaar.

(b) Raadslid, R2,000 per jaar.

(c) Voorster, R600 per jaar.

(d) Ondervoorsitter, R300 per jaar.

(2) Die sessie- en myltoelae voorgeskryf by regulasies 2 en 3, is nie betaalbaar nie aan die Hooftaadslid of 'n Raadslid wat, vanaf die datum van sy verkiesing, wanneer hy in diens van die Wetgewende Raad reis, van vervoer op koste van die Wetgewende Raad voorsien moet word.

(3) Indien 'n kaptein verkies word tot Hooftaadslid of Raadslid, word, vanaf die datum van sodanige verkiesing, die salaris bepaal by subregulasie (1) (a) of (1) (b), na gelang van die geval, aan hom betaal en betaling van sy jaarlikse stipendium as kaptein word gestaak.

(4) Indien 'n kaptein tot Hooftaadslid of Raadslid verkies word, kan hy 'n gevormagte benoem om hom behulpzaam te wees met die uitvoering van amppligte betrekkinge sy kapteinskap en sodanige gevormagte word gedurende sy ampstermyn deur die Wetgewende Raad 'n toelae, R600 nie te bowe gaande nie, betaal wat deur die Minister van Bantoe-administrasie en ontwikkeling in ooreenstemming met die Uitvoerende Raad bepaal word.

(5) The sessional allowances prescribed by regulation 2 shall not be payable to the Chairman and Deputy Chairman from the date of their election to such offices.

Sessional allowances

2. (1) The sessional allowances payable to members of the Legislative Council for actual attendance at sittings of the Legislative Council shall be—

(a) in respect of a chief, R4 per day or part thereof;

(b) in respect of any other member, R3 per day or part thereof.

(2) The allowance prescribed by subregulation (1) shall be payable to members of the Legislative Council for attendance at meetings of a select committee or other committee of the Legislative Council, held when the Legislative Council is not in session.

Mileage allowance

3. A member of the Legislative Council, when attending sessions of the Legislative Council or of a select committee or other committee, held when the Legislative Council is not in session or when proceeding on other Legislative Council duty as authorised by the Legislative Council or Executive Council or, where circumstances are urgent, by the Chief Councillor, shall be paid—

(a) 10c for each mile (or portion thereof) necessarily travelled by the shortest available route from the member's place of residence to the nearest public transport, if any, and return;

(b) the necessary expenditure incurred on such public transport;

Provided that where public transport is not available, the member may be paid at the rate of 10c for each mile (or portion thereof) for the combined journey by the shortest available route from the member's place of residence to his destination and back to the said place of residence: Provided further that payment of the mileage allowances shall be made in respect of one return journey only in any one week during which the Legislative Council, select committee or other committee is in session.

Other allowances

4. A member shall be paid, when proceeding on other Legislative Council duty as authorised by the Legislative Council or Executive Council or, where circumstances are urgent, by the Chief Councillor, an allowance of R3 a day of 24 hours for the period during which the member is necessarily absent from his home on such duty: Provided that for each complete hour of absence in excess of 24 hours or multiple of 24 hours a member may be paid one twenty-fourth of the daily rate: Provided further that for an absence of less than 24 hours reasonable out of pocket expenses not exceeding R2 may be paid.

5. If in special circumstances the Chief Director is satisfied that the tariffs prescribed in regulations 3 and 4 are insufficient to meet the reasonable expenses of a member of the Legislative Council on any of the services mentioned in the said regulations 3 and 4 he may authorise such additional payment as he may deem fit.

(5) Die sessietoelaes, bepaal by regulasie 2, is nie betaalbaar aan die Voorsitter en Ondervoorsitter vanaf die datum van hul verkiesing tot sodanige ampte nie.

Sessietoelaes

2. (1) Die sessietoelaes, betaalbaar aan lede van die Wetgewende Raad vir werklike bywoning van sittings van die Wetgewende Raad is—

(a) ten opsigte van 'n kaptein, R4 per dag of gedeelte daarvan;

(b) ten opsigte van enige ander lid, R3 per dag of gedeelte daarvan.

(2) Die toelaes bepaal by subregulasie (1) is betaalbaar aan lede van die Wetgewende Raad vir bywoning van vergaderings van 'n gekose komitee of ander komitee van die Wetgewende Raad wat gehou word wanneer die Wetgewende Raad nie in sessie is nie.

Myltoelaes

3. 'n Lid van die Wetgewende Raad, wanneer hy sessies van die Wetgewende Raad of van 'n gekose komitee of ander komitee, wat gehou word wanneer die Wetgewende Raad nie in sessie is nie, bywoon of wanneer hy op ander dienste van die Wetgewende Raad reis, soos gemagtig deur die Wetgewende Raad of Uitvoerende Raad of, waar die omstandighede dringend is, deur die Hoofraadslid, word betaal—

(a) 10c vir elke myl (of gedeelte daarvan) noodsaaklikerwys afgeleë met die kortste beskikbare roete vanaf die lid se woonplek tot by die naaste openbare vervoer, as daar is, en terug;

(b) die noodsaaklike uitgawes aan dergelike openbare vervoer aangegaan;

Met dien verstande dat waar openbare vervoer nie beskikbaar is nie, die lid betaal kan word teen die tarief van 10c vir elke myl (of gedeelte daarvan) van die gesamentlike reis met die kortste beskikbare roete vanaf die lid se woonplek na sy bestemming en terug na genoemde woonplek: Met dien verstande voorts dat die betaling van die myltoelaes geskied alleen ten opsigte van 'n retoerreis gedurende enige week waarin die Wetgewende Raad, 'n gekose komitee of enige ander komitee in sessie is.

Ander toelaes

4. 'n Lid word betaal wanneer hy op ander diens van die Wetgewende Raad reis soos gemagtig deur die Wetgewende Raad of Uitvoerende Raad of deur die Hoofraadslid, waar die omstandighede dringend is, 'n toelaes van R3 per dag van 24 uur vir die tydperk waarin die lid noodsaaklikerwys van huis op sodanige diens afwesig is: Met dien verstande dat vir elke volle uur van afwesigheid langer as 24 uur of 'n veelvoud van 24 uur aan 'n lid een vier-en-twintigste van die daelikse tarief betaal kan word: Met dien verstande voorts dat vir afwesigheid van minder as 24 uur redelike geringe persoonlike uitgawes wat nie 'n bedrag van R2 oorskry nie, betaal kan word.

5. As die Hoofraadslid in spesiale omstandighede daarvan oortuig is dat die tariewe in regulasies 3 en 4 bepaal, onvoldoende is om die redelike uitgawes van 'n lid van die Wetgewende Raad op enigeen van die dienste genoem in genoemde regulasies 3 en 4 te dek, kan hy matiging verleen vir sodanige bykomende betaling as wat hy mag goed vind.

No. R. 298, 1968.

OVAMBOLAND LEGISLATIVE COUNCIL.—1. ESTABLISHMENT OF DEPARTMENTS. 2. FINANCIAL REGULATIONS FOR THE OVAMBOLAND LEGISLATIVE COUNCIL AND TRIBAL AUTHORITIES IN THE AREA

Under and by virtue of the powers vested in me by section 13 (1) of the Development of Self-government for Native Nations in South West Africa Act, 1968 (Act No. 54 of 1968), I hereby—

(a) establish, in regard to the matters referred to in the Schedule to the said Act, the departments of the Ovamboland Legislative Council appearing in Schedule A to this Proclamation and provide in the said Schedule for the control and administration of such departments; and

(b) make the regulations contained in Schedule B to this Proclamation in connection with the financial administration of the affairs of the said Ovamboland Legislative Council and tribal authorities in its area.

Given under my Hand and the Seal of the Republic of South Africa at Bloemfontein on this Eighth day of October, One thousand Nine hundred and Sixty-eight.

J. J. FOUCHÉ,
State President.

By Order of the State President-in-Council.

M. C. BOTHA.

**SCHEDULE A.
DEPARTMENTS**

- (a) The Department of Authority Affairs and Finance;
- (b) the Department of Community Affairs;
- (c) the Department of Works;
- (d) the Department of Education and Culture;
- (e) the Department of Economic Affairs;
- (f) the Department of Justice;
- (g) the Department of Agriculture.

CONTROL OF DEPARTMENTS

The Chief Councillor shall in consultation with the Executive Council assign the control of the various departments to the members of the Executive Council.

ADMINISTRATION OF DEPARTMENTS

An officer, styled the Chief Director, shall be the administrative head of the Department of Authority Affairs and Finance and co-ordinating officer of all the departments administered by the Executive Council and an officer, styled a Director, shall be the administrative head of one or more of the remaining departments.

SCHEDULE B

FINANCIAL REGULATIONS FOR THE OVAMBOLAND LEGISLATIVE COUNCIL AND TRIBAL AUTHORITIES IN ITS AREA

Definitions

1. (1) In these regulations, unless inconsistent with the context—

“Accounting Officer” means the Chief Director who shall exercise the powers and perform the functions and duties prescribed in these regulations;

No. R. 298, 1968

OVAMBOLANDSE WETGEWENDE RAAD.—1. INSTELLING VAN DEPARTEMENTE. 2. FINANSIËLE REGULASIES VIR DIE OVAMBOLANDSE WETGEWENDE RAAD EN STAMOWERHEDE IN SY GEBIED.

Kragtens die bevoegdheid my verleen by artikel 13 (1) van die Wet op die Ontwikkeling van Selfbestuur vir Naturelle volke in Suidwes-Afrika, 1968 (Wet No. 54 van 1968)—

(a) stel ek hierby, met betrekking tot die aangeleenthede in die Bylae van bedoelde Wet vermeld, die departemente van die Ovambolandse Wetgewende Raad in wat in Bylae A van hierdie Proklamasie vermeld word, en maak ek in bedoelde Bylae voorsiening vir die beheer en administrasie van sodanige departemente; en

(b) vaardig ek hierby die regulasies vervat in Bylae B van hierdie Proklamasie uit met betrekking tot die finansiële administrasie van die sake van bedoelde Ovambolandse Wetgewende Raad en stamowerhede in sy gebied.

Gegee onder my Hand en die Seël van die Republiek van Suid-Afrika te Bloemfontein, op hede die Agtste dag van Oktober Eenduisend Negehoonderd Agt-en-sestig.

J. J. FOUCHÉ,
Staatspresident.

Op las van die Staatspresident-in-rade.

M. C. BOTHA.

**BYLAE A
DEPARTEMENTE**

- (a) Die Departement van Owerheidsake en Finansies;
- (b) die Departement van Gemeenskapsake;
- (c) die Departement van Werke;
- (d) die Departement van Onderwys en Kultuur;
- (e) die Departement van Ekonomiese Sake;
- (f) die Departement van Justisie;
- (g) die Departement van Landbou.

BEHEER VAN DEPARTEMENTE

Die Hoofraadslid, in oorleg met die Uitvoerende Raad, wys die beheer van die verskeie departemente toe aan die lede van die Uitvoerende Raad.

ADMINISTRASIE VAN DEPARTEMENTE

’n Amptenaar, die Hoofdirekteur genoem, is die administratiewe hoof van die Departement van Owerheidsake en Finansies en koördinerende amptenaar vir al die departemente deur die Uitvoerende Raad beheer, en ’n amptenaar, ’n Direkteur genoem, is die administratiewe hoof van een of meer van die oorblywende departemente.

BYLAE B

FINANSIËLE REGULASIES VIR DIE OVAMBOLANDSE WETGEWENDE RAAD EN STAMOWERHEDE IN SY GEBIED

Woordomskrywings

1. (1) In hierdie regulasies, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

„amptenaar”, enige persoon in diens van, of wie se dienste tot beskikking gestel is, van die Wetgewende Raad of ’n stamowerheid;

"Chief Accountant" means the principal financial officer, who, under the direction of the Accounting Officer, is entrusted with the general financial administration of the Legislative Council;

"department" means a department of the Legislative Council;

"grant-in-aid" means an amount appropriated by the Legislative Council for an institution, a committee or other body which amount is not required to be accounted for in detail and any unspent portion of which is not required to be surrendered;

"Legislative Council" means the Ovamboland Legislative Council;

"official" means any person in the employ of, or whose services have been placed at the disposal of, the Legislative Council or a tribal authority;

"public moneys" means all revenue and all other moneys whatsoever received or held by, for, or on account of the Legislative Council or a tribal authority;

"Revenue Account" means the Account established by a tribal authority in terms of section 9 of the Act;

"Revenue Fund" means the Fund established in terms of section 9 of the Act;

"revenues" means all taxes, levies, rates and duties and all other receipts of the Legislative Council or a tribal authority;

"Secretary" means the Secretary for Bantu Administration and Development;

"sub-head" means the main division of a vote under which the expenditure is accounted for by the Accounting Officer;

"the Act" means the Development of Self-government for Native Nations in South West Africa Act, 1968 (Act No. 54 of 1968);

"vote" means the main division of the Legislative Council's appropriation for the service of a financial year.

(2) Any other expression used in these regulations to which a meaning has been assigned in the Act or in the Ovamboland Legislative Council Proclamation, 1968 (No. R. 291 of 1968), shall have the meaning so assigned to it.

Financial Year

2. The financial year shall be from the 1st April in any year to the 31st March in the following year.

Revenue Fund and Revenue Accounts.—Receipts and Payments

3. (1) Into the Revenue Fund shall be paid, as from a date to be determined by the Minister, all moneys accruing to it in terms of section 9 of the Act, all revenues and other moneys obtained from, or in the course of the administration of matters referred to in the Schedule to the Act, revenues and fees assigned to it by the State President in terms of Item 18 of the Schedule to the Act, as well as appropriations from the South African Bantu Trust Fund and such other moneys as the Minister may determine from time to time.

(2) Except as provided in subregulation (3), all expenditure incurred in connection with any matter within the purview of the functions of the Legislative Council shall be met from funds available in the Revenue Fund: Provided that no money shall be withdrawn from the Revenue Fund except under appropriation, or as provided for in regulation 14.

„begrotingspos”, 'n hoofindeling van die Wetgewende Raad se bewilliging vir die diens van 'n boekjaar;

„departement”, 'n departement van die Wetgewende Raad;

„die Wet”, die Wet op die Ontwikkeling van Selfbestuur vir Naturelle volke in Suidwes-Afrika, 1968 (Wet No. 54 van 1968);

„Hoofrekenmeester”, die hoof-finansiële beampte aan wie die algemene finansiële administrasie van die Wetgewende Raad onder die toesig van die Rekenpligtige Beampte toevertrou is;

„hulptoelae”, 'n bedrag wat deur die Wetgewende Raad vir 'n bepaalde inrigting, komitee of ander liggaam bewillig word, wat nie in besonderhede verantwoord hoof te word nie en waarvan onbestrede saldo's nie teruggestort hoof te word nie;

„inkomste”, alle belastinge, heffings, regte en alle ander ontvangstes van die Wetgewende Raad of 'n stamowerheid;

„Inkomstefonds”, die fonds ingestel ingevolge artikel 9 van die Wet;

„Inkomsterekening”, die rekening deur 'n stamowerheid ingestel ingevolge artikel 9 van die Wet;

„openbare gelde”, alle inkomste en alle ander gelde hoëgenaamd ontvang of gehou vir of ten behoeve van die Wetgewende Raad of 'n stamowerheid;

„rekenpligtige beampte”, die Hoofdirekteur wat die bevoegdhede uitoefen en werksaamhede en pligte verrig wat in hierdie regulasies voorgeskryf is;

„Sekretaris”, die Sekretaris van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling;

„subhoof”, die hoofindeling van 'n begrotingspos waaronder uitgawes deur die Rekenpligtige Beampte verantwoord word;

„Wetgewende Raad”, die Ovambolandse Wetgewende Raad.

(2) Enige ander uitdrukking in hierdie regulasies gebruik en waaraan 'n betekenis geheg word in die Wet of in die Proklamasie op die Ovambolandse Wetgewende Raad, 1968 (No. R. 291 van 1968), het die betekenis aldus daaraan geheg.

Boekjaar

2. Die boekjaar loop van 1 April in enige jaar tot 31 Maart in die volgende jaar.

Inkomstefonds en Inkomsterekening: Ontvangstes en Betalings

3. (1) In die Inkomstefonds word inbetaal vanaf 'n datum deur die Minister bepaal, alle gelde wat dit toeval ingevolge artikel 9 van die Wet, alle inkomste en ander gelde verkry uit of in die verloop van die administrasie van die aangeleenthede in die Bylae van die Wet genoem, inkomste en gelde deur die Staatspresident daaraan toegewys ingevolge Item 18 van die Bylae van die Wet, sowel as bewilligings uit die Suid-Afrikaanse Bantoe-trustfonds en sodanige ander gelde wat die Minister van tyd tot tyd mag bepaal.

(2) Behoudens die bepalinge van subregulasie (3) word alle uitgawe aangegaan in verband met enige aangeleentheid binne die bestek van die werksaamhede van die Wetgewende Raad bestry uit fondse beskikbaar in die Inkomstefonds: Met dien verstande dat geen gelde uit die Inkomstefonds onttrek word nie tensy by bewilliging of soos bepaal by regulasie 14.

(3) During the period between the date of the constitution of the Executive Council and the date determined under subregulation (1), all expenditure shall be met from the source from which it would have been met, and all revenues and other moneys collected, shall accrue to the account to which it would have accrued, had these regulations not been made.

4. (1) Into the Revenue Account of a tribal authority shall be paid all moneys accruing to it in terms of section 9 of the Act, all moneys appropriated by the Legislative Assembly and assigned to a tribal authority in its area for the performance of functions and duties in terms of the Act and these regulations, revenues and fees assigned to the tribal authority by the State President in terms of Item 18 of the Schedule to the Act as well as all moneys to be held in trust by a tribal authority on behalf of a person or body, as the Secretary may direct.

(2) All payments in connection with any matter within the purview of the functions of a tribal authority shall be made from funds available in its Revenue Account: Provided that moneys held in trust by a tribal authority may only be paid to, or utilised on behalf of, the person or body on whose behalf such moneys are held, unless such person or body shall otherwise direct.

Banking Accounts

5. (1) The Legislative Council shall maintain at a registered commercial bank the undermentioned accounts—

(a) an account styled the Grants and Revenue Account into which shall be paid all moneys accruing in terms of regulation 3 (1);

(b) an account styled the Receipts and Payments Account into which shall be paid the sums referred to in regulation 6 (a) and from which all payments in terms of regulation 3 (2) shall be made;

(c) such other banking account or accounts as the Chief Director may deem necessary, into which and from which shall be paid all trust and similar funds and all moneys temporarily deposited with it.

(2) Unless otherwise directed by a tribal authority in consultation with the Chief Director, all moneys mentioned in regulation 4 (1) shall be held in a separate banking account and be accounted for by the Chief Director. Separate accounts shall be maintained in respect of trust moneys.

(3) No official banking account may be overdrawn or used for purposes other than transactions performed in an official capacity.

Duties and Responsibilities of Accounting Officer

6. The Accounting Officer shall—

(a) authorise the bank to transfer from the Grants and Revenue Account to the Receipts and Payments Account such sums as may from time to time be required to meet expenditure on the services specified in the approved estimates;

(b) obtain a weekly statement from the bank of the balance in the Grants and Revenue Account as well as the Receipts and Payments Account;

(c) cause any balances in the accounts referred to in regulation 5 (1) in excess of normal requirements to be invested in consultation with the Secretary;

(d) be competent to authorise the repayment from the Grants and Revenue Account of any sums erroneously paid into the said account;

(3) Gedurende die tydperk tussen die datum van samestelling van die Uitvoerende Raad en die datum bepaal in subregulasie (1), word alle uitgawe bestry uit die bron waaruit dit sou bestry word, en val alle inkomste en ander gelde gevorder die rekening toe wat dit sou toegeval het, indien hierdie regulasies nie afgekondig was nie.

4. (1) In die Inkomsterekening van 'n stamowerheid word inbetaal alle gelde wat dit ingevolge artikel 9 van die Wet toeval, alle gelde bewillig deur die Wetgewende Raad en toegewys aan 'n stamowerheid in sy gebied vir die verrigting van werksaamhede en pligte ingevolge die Wet en hierdie regulasies, inkomste en gelde toegewys aan 'n stamowerheid deur die Staatspresident ingevolge Item 18 van die Bylae van die Wet, sowel as alle gelde wat deur 'n stamowerheid in trust gehou word ten behoeve van 'n persoon of liggaam soos deur die Sekretaris bepaal.

(2) Alle betalings in verband met enige aangeleentheid binne die bestek van die werksaamhede van 'n stamowerheid word bestry uit fondse beskikbaar in die Inkomsterekening: Met dien verstande dat gelde deur 'n stamowerheid in trust gehou slegs betaal word aan of aangewend word ten behoeve van die persoon of liggaam ten behoeve van wie sodanige gelde gehou word, tensy sodanige persoon of liggaam anders gelas.

Bankrekenings

5. (1) Die Wetgewende Raad hou die ondergemelde rekenings by 'n geregistreerde handelsbank—

(a) 'n rekening genoem die Bewilligings- en Inkomsterekening waarin alle gelde wat ingevolge regulasie 3 (1) toeval, gestort word;

(b) 'n rekening genoem die Ontvangste- en Betalingsrekening waarin die bedrae waarna in regulasie 6 (a) verwys word, gestort word en waaruit alle betalings ingevolge regulasie 3 (2) gemaak word;

(c) sodanige ander bankrekening of rekenings as wat die Hoofdirekteur nodig ag en waarin en waaruit alle trust- en dergelike fondse, en gelde wat tydelik by hom gedeponeer is, betaal word.

(2) Tensy 'n stamowerheid in oorlegpleging met die Hoofdirekteur anders bepaal, word alle gelde vermeld in regulasie 4 (1) in 'n aparte bankrekening gestort en verantwoord deur die Hoofdirekteur. Afsonderlike rekenings word bygehou vir trustgelde.

(3) Geen amptelike bankrekening mag oortrek word nie of vir ander doeleindes as transaksies in 'n amptelike hoedanigheid deurgevoer, gebruik word nie.

Pligte en Verantwoordelikhede van Rekenpligtige Beampte

6. Die Rekenpligtige Beampte—

(a) magtig die bank om van tyd tot tyd sodanige bedrae as wat benodig word om uitgawe op dienste soos gespesifiseer in die goedgekeurde begroting te dek, van die Bewilligings- en Inkomsterekening na die Ontvangste- en Betalingsrekening oor te plaas;

(b) verkry 'n weeklikse staat van die bank ten opsigte van die saldo in die Bewilligings- en Inkomsterekening asook van die Ontvangste- en Betalingsrekening;

(c) laat enige saldo's bo die normale benodigdhede in die rekenings vermeld in regulasie 5 (1), in oorleg met die Sekretaris belê;

(d) is bevoeg om terugbetaling uit die Bewilligings- en Inkomsterekening te magtig van enige bedrae wat foutief in bedoelde rekening inbetaal is;

(e) be held responsible for—

(i) the prompt and effective collection, custody, banking and management of all revenues and public moneys placed under his control and for duly accounting therefor;

(ii) the general administration of the votes or funds in his charge;

(iii) all the expenditure made from the votes and accounts under his control and his signature to the accounts referred to in subparagraph (ix), shall be held to imply that he is satisfied as to the correctness and propriety of the transactions and that the several services for which payments have been made, have been performed or rendered;

(iv) ensuring that all payments made by him or on his behalf have been duly authorised;

(v) instituting and maintaining adequate systems of internal check and controls;

(vi) the accuracy of the accounts maintained by him or under his direction;

(vii) replying to all questions raised upon the accounts under his control by the Controller and Auditor-General;

(viii) furnishing the draft estimates when required;

(ix) rendering to the Controller and Auditor-General and the Secretary the annual appropriation accounts, finance accounts and such other accounts and returns as may be required by the Controller and Auditor-General;

(x) all changes having an effect on expenditure and revenue being promptly notified to the Chief Accountant or treasurer of a tribal authority, as the case may be, or any other officer charged with the collection and disbursement of public moneys.

7. If a Councillor or the Executive Council directs that a payment be made despite the fact that the Accounting Officer has stated that he considers such payment to be incorrect or irregular in any way, the matter shall be referred to the Secretary for a ruling before payment is effected and his ruling shall be final.

8. In the absence of the Accounting Officer, his duties and responsibilities shall, except by special arrangement with the Secretary, devolve upon the officer taking over his administrative duties.

Appointment of Treasurers

9. A tribal authority may, subject to the approval of the Chief Director, appoint a suitable person as its treasurer who shall be responsible to the tribal authority for the accurate keeping of its account.

Responsibilities of Chief Accountant

10. (1) The Chief Accountant shall be responsible to the Accounting Officer for the accurate keeping of the accounts necessary for the proper recording of transactions arising from the various functions assigned to the Accounting Officer.

(2) The Chief Accountant shall be charged with the duty of receiving moneys and making payments on behalf of the Accounting Officer and with such other duties and responsibilities as are assigned to him in these regulations.

Chief Accountant to Take Instructions from Accounting Officer

11. The Chief Accountant shall take instructions relating to accounts in his charge only from the Accounting Officer and all requests for the issue of such instruc-

(e) is verantwoordelik—

(i) vir die stiptelike en doeltreffende invordering, bewaring, bank en verantwoording van alle inkomste en openbare gelde onder sy beheer en die behoorlike verrekening daarvan;

(ii) vir die algemene administrasie van die begrotingsposte of fondse onder sy beheer;

(iii) vir alle uitgawes uit die begrotingsposte en rekenings onder sy beheer, en sy handtekening op die rekenings in subparagraaf (ix) vermeld, word geag te beteken dat hy oortuig is van die korrektheid en behoorlikheid van die transaksies en dat die verskeie dienste waarvoor betaling gedoen is, inderdaad verrig of gelever is;

(iv) om toe te sien dat daar behoorlike magtiging bestaan vir alle betalings deur of namens hom gedoen;

(v) vir die instelling en handhawing van doeltreffende stelsels van interne verifikasie en kontrole;

(vi) vir die juistheid van die rekenings deur hom of onder sy opdrag gehou;

(vii) vir die beantwoording van alle vrae wat deur die Kontroleur en Ouditeur-generaal geopper word oor die rekenings onder sy beheer;

(viii) vir die verstrekking van konsepbegrotings wanneer dit vereis word;

(ix) vir die verstrekking aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal en die Sekretaris die jaarlikse appropriasie-rekenings, finansiële rekenings en sodanige onderrekenings en opgawes as wat die Kontroleur en Ouditeur-generaal mag vereis;

(x) vir spoedige kennisgewing aan die Hoofrekenmeester of tesourier van 'n stamowerheid na gelang van die geval of enige ander amptenaar belas met die invordering en uitbetaling van openbare gelde van alle veranderings wat uitgawe of inkomste raak.

7. Indien 'n Raadslid of die Uitvoerende Raad opdrag gee dat 'n betaling gemaak moet word, ten spyte van die feit dat die Rekenpligtige Beampte uitgewys het dat hy so 'n betaling verkeerd of onreëlmstig beskou, moet die aangeleentheid na die Sekretaris verwys word vir 'n beslissing voordat betaling kan geskied, en sy beslissing is finaal.

8. Tydens die afwesigheid van die Rekenpligtige Beampte gaan sy pligte en verantwoordelikhede, tensy spesiale reëlins met die Sekretaris getref is, oor op die amptenaar wat sy administratiewe pligte oorneem.

Aanstelling van Tesouriere

9. 'n Stamowerheid kan, behoudens die goedkeuring van die Hoofdirekteur, 'n geskikte persoon aanstel as tesourier wat verantwoordelik is aan die stamowerheid vir die noukeurige byhou van sy rekening.

Verantwoordelikhede van Hoofrekenmeester

10. (1) Die Hoofrekenmeester is verantwoordelik aan die Rekenpligtige Beampte vir die noukeurige boekhouding van die rekenings wat nodig is vir die behoorlike boekstaving van transaksies wat voortspruit uit die verskillende werksaamhede wat aan die Rekenpligtige Beampte opgedra is.

(2) Die Hoofrekenmeester is belas met die pligte om gelde te ontvang en betalings te maak ten behoeve van die Rekenpligtige Beampte en met sodanige ander pligte en verantwoordelikhede in hierdie regulasies aan hom opgedra.

Hoofrekenmeester moet Opdragte van Rekenpligtige Beampte Neem

11. Die Hoofrekenmeester moet opdragte betreffende rekenings onder sy beheer slegs van die Rekenpligtige Beampte neem en alle versoeke dat sodanige opdragte

tions shall be addressed to the Accounting Officer. All instructions or requests for instructions affecting sub-accountants shall be addressed through the Chief Accountant.

Accounting Officer to Communicate with Secretary by Minute and Matters to be Submitted

12. In addition to the matters specifically provided for in these regulations or financial instructions issued in terms of regulation 33, the Accounting Officer shall refer to the Secretary for a decision, authority, directive or for guidance all questions relating to—

- (a) the keeping of accounts;
- (b) the interpretation of instructions and authorities;
- (c) the incidence of expenditure and excesses upon votes, subheads or services arising out of authorities already given;
- (d) matters not provided in these regulations or financial instructions which have a direct or indirect bearing upon finance; and
- (e) any other matter which the Secretary after consultation with the Controller and Auditor-General may direct.

Estimates of Revenue and Expenditure

13. The annual draft estimates of revenue and expenditure shall—

- (a) in the case of a tribal authority be prepared by the relative authority after consultation with the Chief Director and shall thereafter be submitted to the Executive Council for consideration and determination of the contribution, if any, to be provided in the estimates of the Legislative Council;
- (b) in the case of the Territorial Authority be presented to the Executive Council for consideration and shall thereafter be submitted to the Minister for determination of the contribution, if any, required to be made available from the South African Bantu Trust Fund towards the expenditure of the Legislative Council for the ensuing financial year. After the amount of the contribution has been determined the draft estimates, in such form as may from time to time be prescribed by the Secretary after consultation with the Executive Council, shall be introduced in and considered by the Legislative Council in the manner provided for in its rules of procedure.

14. (1) The course of each financial year's expenditure shall follow the approved estimates: Provided that until the estimates have been approved and for a period not exceeding two months after the end of a financial year, expenditure, not exceeding an amount to be determined by the Minister, may be incurred before such approval in order to meet expenditure on services in respect of which provision has been made up to the end of that financial year.

(2) The provision in respect of a vote or the total amount provided in the approved estimates of expenditure, shall not be exceeded, and expenditure in respect of services for which the Territorial Authority has made no provision, shall not be incurred, unless the prior approval of the Minister, on the recommendation of the Executive Council, has been obtained: Provided that the sums so authorised shall be subject to appropriation by the Legislative Council at its next ensuing session.

(3) In the case of a tribal authority expenditure in respect of services for which no provision exists on the approved estimates, or an excess on the provision as a whole, shall not be incurred unless the prior approval of the Executive Council has been obtained.

uitgereik moet word, moet aan die Rekenpligtige Beampte gerig word. Alle opdragte of versoëke om opdragte wat onder-rekenmeesters raak, moet deur bemiddeling van die Hoofrekenmeester gerig word.

Rekenpligtige Beampte Tree per Diensbrief in Verbinding Met Sekretaris en Sake wat Voorgelê moet word

12. Bykomstig tot die aangeleenthede uitdruklik bepaal in hierdie regulasies of die finansiële voorskrifte uitgereik ingevolge regulasie 33, verwys die Rekenpligtige Beampte vir beslissing, magtiging, opdrag of leiding na die Sekretaris alle sake betreffende—

- (a) die hou van rekenings;
- (b) die vertolking van instruksies en magtigings;
- (c) die vestiging of indeling van uitgawes en oorskrydings van begrotingsposte, subhoofde of dienste wat ontstaan uit magtigings reeds verleen;
- (d) enige ander saak waarvoor in hierdie regulasies of die finansiële voorskrifte nie voorsiening gemaak is nie en wat regstreeks of onregstreeks verband hou met finansies; en
- (e) enige ander aangeleentheid wat die Sekretaris na oorleg met die Kontroleur en Ouditeur-generaal gelas.

Begrotings van Uitgawe en Inkomste

13. Die jaarlikse konsepbegroting van inkomste en uitgawe word—

- (a) in die geval van 'n stamowerheid deur die betrokke owerheid opgestel na oorlegpleging met die Hoofdirekteur en daarna aan die Uitvoerende Raad voorgelê vir oorweging en vasstelling van die bydrae, as daar is, wat op die Wetgewende Raad se begroting voorsien moet word;
- (b) in die geval van die Wetgewende Raad aan die Uitvoerende Raad voorgelê vir oorweging en daarna deurgestuurd na die Minister vir bepaling van die bydrae, as daar is, wat benodig word om uit die Suid-Afrikaanse BantoeTrustfonds beskikbaar gestel te word tot die uitgawes van die Wetgewende Raad vir die volgende boekjaar. Nadat die bedrag van die bydrae bepaal is, word die konsepbegroting, in sodanige vorm as wat van tyd tot tyd deur die Sekretaris na oorlegpleging met die Uitvoerende Raad voorgeskryf word, ingedien en oorweeg deur die Wetgewende Raad op die wyse bepaal in sy reglement van orde.

14. (1) Die verloop van uitgawes van elke boekjaar moet die goedgekeurde begroting volg: Met dien verstande dat tot tyd en wyl die begroting goedgekeur is en vir 'n tydperk van hoogstens twee maande na die einde van 'n boekjaar, uitgawes beperk tot 'n bedrag deur die Minister bepaal, aangegaan kan word voor sodanige goedkeuring, ten einde uitgawe vir dienste ten opsigte waarvan voorsiening tot die einde van daardie boekjaar gemaak is, te dek.

(2) Die voorsiening ten opsigte van 'n begrotingspos of die totale bedrag bewillig in die goedgekeurde begroting van uitgawe mag nie oorskry word nie, en uitgawe ten opsigte van dienste waarvoor die Wetgewende Raad nie voorsiening gemaak het nie mag nie aangegaan word nie, tensy vooraf goedkeuring van die Minister op aanbeveling van die Uitvoerende Raad verkry is nie: Met dien verstande dat die bedrae so goedgekeur onderhewig is aan bewilliging deur die Wetgewende Raad tydens sy eerste daaropvolgende sessie.

(3) In die geval van 'n stamowerheid mag uitgawes ten opsigte van dienste waarvoor voorsiening nie op die goedgekeurde begrotings bestaan nie of 'n oorskryding van die voorsiening as 'n geheel, nie aangegaan word nie tensy vooraf goedkeuring van die Uitvoerende Raad verkry is.

Expenditure to be Classed under Appropriate Head of Service

15. Subject to the provisions of any appropriation enactment for the time being in force, all expenditure shall be classed under the appropriate head of service as shown in the estimates. If any question arises as to the proper classification of any charge it shall, in the case of the Legislative Council, be referred to the Secretary, and, in the case of a tribal authority, to the Chief Director. The decisions of the Secretary and the Chief Director, respectively, shall be final.

Refunds, Remissions of Grace or Favour and Writing Off of Revenues

16. (1) Refunds and remissions of grace or favour of revenue may be allowed on such conditions and in such circumstances as may be prescribed by the Secretary.

(2) No irrecoverable revenues shall be written off without the authority of the Secretary.

Refunds of Sums received in Error or on Behalf of Other Persons

17. All refunds of sums received in error or collected on behalf of persons or bodies other than the Legislative Council or a tribal authority and which have been accounted for as revenue, shall be paid out of accruing revenues, except where provision for such payment is included in a vote.

Responsibilities Cannot be Deputed

18. The Accounting Officer, Chief Accountant or treasurer of a tribal authority cannot relieve himself of responsibility by deputing it to a subordinate official.

Power of Minister to Limit or Suspend Expenditure Provided in the Approved Estimates

19. The provision for expenditure included in the approved estimates of expenditure shall not be deemed to confer upon the Accounting Officer authority to expend the full amount of the sum so granted, but shall be regarded as indicating the maximum amount that may be devoted to the services specified, and it shall be within the power of the Minister to limit or suspend expenditure so provided for if the exigencies of the financial situation render such limitation or suspension desirable. All such limitations or suspensions of expenditure shall be notified by the Secretary to the Accounting Officer and the Controller-General.

Payments to be Made Only for Value Received

20. Without the approval of the Secretary no final payment, except duly authorised grants-in-aid, shall be made from voted funds except for services rendered to the Legislative Council or a tribal authority, or for value received or in pursuance of a judgment of a competent court.

21. No payment shall be made before it becomes due and unless specially authorised by the Secretary no expenditure shall be incurred in advance of requirements in order to utilize and anticipated saving or for any other reason.

Uitgawes moet onder Toepaslike Dienshoof Ingedeel word

15. Behoudens die bepalings van enige begrotingsmaat-reël wat as dan van krag is, moet alle uitgawes onder die toepaslike dienshoof soos in die begroting aangegee, ingedeel word. Indien enige vraag ontstaan oor die behoorlike indeling van enige las, moet dit in die geval van die Wetgewende Raad na die Sekretaris en in die geval van 'n stamowerheid na die Hoofdirekteur verwys word. Die onderskeie beslissings van die Sekretaris en die Hoofdirekteur is finaal.

Terugbetalings, Kwytskeldings uit Grasie of Guns en Afskrywing van Inkomste

16. (1) Terugbetalings en kwytskeldings van inkomste uit gracie of guns kan toegelaat word op die voorwaardes en onder sulke omstandighede as wat die Sekretaris mag voorskryf.

(2) Geen oninvorderbare inkomste mag sonder die goedkeuring van die Sekretaris afgeskryf word nie.

Terugbetaling van bedrae per Abuis of ten Behoeve van ander Persone Ontvang

17. Alle terugbetalings van bedrae wat per abuis ontvang is of bedrae wat ten behoeve van enige persoon of liggaam behalwe die Wetgewende Raad of 'n stamowerheid ingevorder is en wat as inkomste verreken is, moet uit oplopende inkomste betaal word tensy voorsiening vir sodanige betaling in 'n begrotingspos gemaak is.

Verantwoordelikhede kan nie Oorgedra Word nie

18. Die Rekenpligtige Beampte, Hoofrekenmeester, tesourier van 'n stamowerheid kan hom nie van verantwoordelikhede onthef deur dit aan 'n ondergeskikte beampte oor te dra nie.

Bevoegdheid van Minister om Uitgawes Waarvoor in die Goedgekeurde Begroting Voorsiening Gemaak is, te Beperk of op te Skort

19. Voorsiening wat vir uitgawes gemaak word in die goedgekeurde begroting van uitgawe word nie geag mag tiging aan die Rekenpligtige Beampte te verleen om die volle bedrae aldus toegestaan uit te gee nie, maar moet beskou word as 'n aanduiding van die maksimum bedrag wat aan die gespesifiseerde dienste bestee mag word en die Minister het die bevoegdheid om uitgawes waarvoor aldus voorsiening gemaak is, te beperk of op te skort indien die vereistes van die finansiële toestand sodanige beperking of opskorting wenslik maak. Die Sekretaris moet die Rekenpligtige Beampte en die Kontroleur en Ouditeur-generaal van alle sodanige beperkings of opskortings van uitgawes verwittig.

Betaling moet Slegs gedoen word vir Waarde Ontvang

20. Sonder die goedkeuring van die Sekretaris mag geen finale betaling, uitgesonderd behoorlik gemagtigde hulptoelae, uit bewilligde gelde gedoen word nie, behalwe vir dienste aan die Wetgewende Raad of 'n stamowerheid gelewer vir waarde ontvang of ingevolge 'n uitspraak van 'n bevoegde Hof.

21. Geen betaling mag gedoen word voordat dit verskuldig word nie en, tensy die Sekretaris spesiale magtiging daartoe verleen, mag geen uitgawe wat behoeftes vooruitloop aangegaan word om 'n verwagte besparing te benut of om enige ander rede nie.

22. Payments "on account" in respect of supplies, services or work shall not be permitted unless supported by a certificate that the amount is fully covered by the supplies delivered or the work or services performed: Provided that in special circumstances the Secretary may authorise a departure from this regulation.

Official Receipts

23. Unless otherwise prescribed by the Secretary every official shall immediately give an official receipt for all moneys received by him in his official capacity: Provided that when payment is made by means of a post-dated cheque an official receipt shall not be issued before the date of such cheque.

Vouchers to be Furnished in Support of Payments

24. (1) Vouchers shall be furnished in support of all payments made by the Accounting Officer and the treasurer of a tribal authority.

(2) Where a voucher is defective in any respect or has been lost or destroyed, the provisions of section 56 (3) (a) (ii) of the Exchequer and Audit Act, 1956, shall apply and the reference to the controlling executive authority in the said section shall in the case of the Legislative Council be deemed to be a reference to the Chief Councillor, and in the case of a tribal authority, to the Chairman or Chief, as the case may be.

Advances from Voted Moneys Prohibited

25. No advance not being a loan specifically authorised in the approved estimates of expenditure or an advance required in connection with the administration of a department, shall be made by the Accounting Officer from funds provided in the estimates except to a treasurer of a tribal authority for the services for which he accounts or to some other departmental official for a purpose specified in these regulations or the financial instructions issued in terms of regulation 33.

Use of Public Money for Unauthorised Purposes Prohibited

26. No official shall, unless authorised by these regulations, make use of any public money or property for personal or other purposes, nor shall any official advance, lend or exchange any sum or property for which he is answerable to the Legislative Council or tribal authority, or which he has received in his official capacity.

Losses of Public Moneys and Property to be Reported and Made Good

27. (1) Losses arising from any improper payments, fruitless expenditure or failure to collect any moneys due to the Legislative Council or a tribal authority, or any deficiency in, loss or destruction of or damage to public moneys, stamps, face value instruments and forms having a potential value, securities, stores or other property, shall be reported immediately by the Chief Director to the Controller and Auditor-General with such particulars as are available: Provided that the Controller and Auditor-General may dispense with the submission of a report or otherwise allow that certain losses be reported by means of schedules at stated intervals.

22. Betalings „op rekening" ten opsigte van voorrade, dienste of werk is nie geoorloof nie, tensy dit gestaaf word deur 'n sertifikaat dat die bedrag ten volle gedek is deur die voorrade gelewer of die werk of dienste verrig: Met dien verstande dat die Sekretaris in spesiale omstandighede 'n afwyking van hierdie regulasie kan goedkeur.

Amptelike Kwitansies

23. Tensy anders voorgeskryf deur die Sekretaris moet elke amptenaar onverwyld 'n amptelike kwitansie uitreik vir alle gelde wat hy in sy amptelike hoedanigheid ontvang: Met dien verstande dat waar betaling by wyse van 'n vooruitgedateerde tjek gedoen word, 'n amptelike kwitansie nie voor die datum van die tjek uitgereik mag word nie.

Bewysstukke moet ter Stawing van Betalings Verstrek word

24. (1) Bewysstukke moet verstrek word ter stawing van alle betalings deur die Rekenpligtige Beampte en die tesourier van 'n stamowerheid gemaak.

(2) Waar 'n bewysstuk in enige opsig gebrekkig is of verloor of vernietig is, is die bepalings van artikel 56 (3) (a) (ii) van die Skatkis- en Ouditwet, 1956, van toepassing en die verwysing na die uitvoerende bestuur in beheer in die betrokke artikel word in die geval van die Wetgewende Raad geag te verwys na die Hoofraadslid en in die geval van 'n stamowerheid te verwys na die voorsitter of kaptein, na gelang van die geval.

Voorskotte uit Bewilligde Gelde Verbode

25. Geen voorskot, uitgesonderd lenings wat spesifiek gemagtig is in die goedgekeurde begroting van uitgawe, of 'n voorskot vereis in verband met die administrasie van 'n departement mag deur die Rekenpligtige Beampte uit fondse voorsien in die begroting gemaak word nie, behalwe aan 'n tesourier van 'n stamowerheid vir dienste waarvoor hy verantwoordig doen of aan 'n ander departementele amptenaar vir 'n doel wat in hierdie regulasies of die finansiële voorskrifte uitgevaardig ingevolge regulasie 33 vermeld is.

Gebruik van Openbare Gelde vir Ongemagtigde Doeleindes Verbode

26. Geen amptenaar mag enige openbare gelde of eiendom vir persoonlike of enige ander doeleindes gebruik nie, tensy hierdie regulasies magtiging daartoe verleen en 'n amptenaar mag ook nie enige bedrag of eiendom waarvoor hy aan die Wetgewende Raad of stamowerheid verantwoordelik is of wat hy in sy amptelike hoedanigheid ontvang het, voorskiet, leen of verruil nie.

Verliese van Openbare Gelde en Eiendom moet Gerapporteer en Goedgemaak word

27. (1) Verliese wat ontstaan uit enige onbehoorlike betalings, vrugtelose uitgawe of versuim om gelde wat aan die Wetgewende Raad of 'n stamowerheid verskuldig is, in te vorder, of enige tekort in, verlies, vernietiging of beskadiging van openbare gelde, seëls, sigwaarde stukke en vorms met 'n potensiele waarde, sekuriteite, voorrade of ander eiendom moet onmiddellik deur die Hoofdirekteur aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal rapporteer word en die beskikbare besonderhede moet verstrek word: Met dien verstande dat die Kontroleur en Ouditeur-generaal kan bepaal dat 'n verslag nie ingedien hoef te word nie of andersins kan toelaat dat sekere verliese deur middel van state op gesette tye gerapporteer word.

(2) The Chief Director shall be responsible for ensuring that all losses are made good by the official responsible or the person who has benefited thereby.

(3) Should a loss not be recovered in full the amount outstanding shall, upon prior approval of the Secretary having been obtained, be made good out of moneys provided in the estimates or written off charge as the case may be.

Trust Moneys

28. All trust and similar funds and all moneys temporarily deposited with the Accounting Officer, or any other official, shall be treated as deposits and dealt with as the Secretary may direct except as otherwise provided by law or special regulations.

29. (1) As soon as possible after the accounts have been closed in respect of any financial year, but in every case within three months after the close of the financial year, the Accounting Officer shall render to the Controller General such accounts in respect of all trust and similar funds as the Secretary, after consultation with the Controller and Auditor-General, may direct.

(2) Similar accounts in respect of moneys temporarily paid into the Revenue account of a tribal authority shall be rendered by the treasurer, through the Chief Director, to the Controller and Auditor-General.

Preparation of Accounts and Transmission to Controller and Auditor-General

30. (1) As soon as possible, but in every case within three months after the close of the financial year, the Accounting Officer shall prepare accounts of appropriation of all the services in the approved estimates of the Legislative Council of that financial year and shall transmit such accounts to the Controller and Auditor-General for examination. Copies of such accounts shall be submitted to the Secretary.

(2) In the case of a tribal authority the treasurer shall prepare a statement of receipts and payments and an account of appropriation of all services in the approved estimates for the financial year and shall submit such statement and account to the Controller and Auditor-General, through the Chief Director. Copies of such statements and account shall be submitted to the Secretary.

Form of Appropriation Account

31. An appropriation account shall—

(a) in the case of the Legislative Council, exhibit on the charge side thereof every sum appropriated by the Legislative Council for the service of the financial year to which the account relates; and

(b) in the case of a tribal authority, exhibit on the charge side thereof every sum in the approved estimates of expenditure and every amount specially approved by the Executive Council for the service of the financial year to which the account relates;

and exhibit on the discharge side thereof every sum which may have actually come in course of payment within the same period.

Explanations to Accompany Appropriation Account

32. Every appropriation account shall be accompanied by an explanation of any variation as compared with the provision included in such account and such explanation as well as the appropriation account shall—

(a) in the case of the Legislative Council, be signed by the Accounting Officer; and

(2) Die Hoofdirekteur is verantwoordelik om te verseker dat alle verliese goedgemaak word deur die amptenaar wat daarvoor verantwoordelik is of die persoon wat voordeel daaruit getrek het.

(3) Indien 'n verlies nie ten volle verhaal word nie, moet die uitstaande bedrag uit gelde voorsien in die begrotings betaal word of afgeskryf word, na gelang van die geval, nadat die Sekretaris se goedkeuring vooraf verkry is.

Trustgelde

28. Alle trustgelde en dergelike fondse en alle gelde wat tydelik by die Rekenpligtige Beampte of enige ander amptenaar gedeponeer is, moet as deposito's beskou word en soos deur die Sekretaris voorgeskryf, behandel word, behalwe waar anders by wet of spesiale regulasies bepaal.

29. (1) So spoedig moontlik nadat die rekenings ten opsigte van enige boekjaar afgesluit is, maar in elke geval binne drie maande na die afsluiting van die boekjaar moet die Rekenpligtige Beampte aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal sodanige rekenings ten opsigte van trust- en dergelike fondse verstrek as wat die Sekretaris na oorlegging met die Kontroleur en Ouditeur-generaal mag voorskryf.

(2) Dergelike rekenings ten opsigte van gelde tydelik inbetaal in die Inkomsterekening van 'n stamowerheid moet deur die tesourier, deur bemiddeling van die Hoofdirekteur aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal verstrek word.

Opstel van Rekenings en Deursending aan die Kontroleur en Ouditeur-Generaal

30. (1) So spoedig moontlik, maar in elke geval binne drie maande na die afsluiting van die boekjaar, moet rekenings van appropriasie van al die dienste wat in die goedgekeurde begroting van die Wetgewende Raad van daardie boekjaar vervat is deur die Rekenpligtige Beampte opgestel en aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal deurgestuur word vir ondersoek. Afskrifte van sodanige rekenings word aan die Sekretaris gestuur.

(2) In die geval van 'n stamowerheid moet 'n staat van ontvangste en betalings en 'n rekening van appropriasie van al die dienste in die goedgekeurde begroting vir die boekjaar deur die tesourier opgestel en deur bemiddeling van die Hoofdirekteur aan die Kontroleur en Ouditeur-generaal gestuur word. Afskrifte van sodanige staat en rekening word aan die Sekretaris gestuur.

Vorm van Appropriasierekening

31. 'n Appropriasierekening moet—

(a) in die geval van die Wetgewende Raad, aan die ontvangstekant daarvan elke bedrag aantoon wat deur die Wetgewende Raad bewillig is vir die diens van die boekjaar waarop die rekening betrekking het; en

(b) in die geval van 'n stamowerheid aan die ontvangstekant elke bedrag aantoon van die goedgekeurde begroting van uitgawe en elke bedrag spesiaal goedgekeur deur die Uitvoerende Raad vir die diens van die boekjaar waarop die rekening betrekking het,

en aan die uitgawekant daarvan aantoon elke bedrag wat gedurende dieselfde tydperk werklik betaal is.

Verduidelikings moet saam met Appropriasierekenings Gaan

32. Elke appropriasierekening gaan vergesel van 'n verduideliking van enige verskil vergeleke met die voorsiening wat in bedoelde rekening ingesluit is en sodanige verduideliking sowel as die appropriasierekening word—

(a) in die geval van die Wetgewende Raad deur die rekenpligtige Beampte onderteken; en

(b) in the case of a tribal authority, be signed by the chairman or chief, as the case may be, and a councillor and the treasurer of such authority.

Issue of Financial Instructions

33. Financial instructions, not inconsistent with these regulations, governing the general financial and stores administration of matters in respect of which the Legislative Council and a tribal authority may in terms of the provisions of the Act exercise powers and perform functions and duties, may from time to time be issued by the Secretary.

Tender Board Matters

34. The Minister may by notice in the *Gazette* establish and constitute a Board to be charged with the procurement of supplies and services for and on behalf of the Legislative Council and tribal authorities, and the disposal of their stores: Provided that until such a Board is established, instructions governing the procedure to be observed in the procurement of such supplies and services and the disposal of such stores may be issued by the Secretary.

Delegation of Authority

35. (1) Where in these regulations the authority of the Minister is required for the performance of any act the Minister may, in his discretion delegate such authority to the Secretary.

(2) The Secretary may delegate any of the powers or functions conferred upon him by these regulations to an officer of the Department of Bantu Administration and Development or to the Chief Director.

(3) The Chief Director, with the approval of the Secretary, may delegate any powers conferred upon him in terms of these regulations to the Chief Accountant, a director of a department or any other official.

Departure from these Regulations only Permissible on Authority of Secretary

36. No departure from the provisions of these regulations shall be permitted unless prior approval has been granted by the Secretary, after consultation with the Controller and Auditor-General.

(b) in die geval van 'n stamowerheid deur die voorsitter of kaptein en 'n raadslid en die tesourier van so 'n owerheid onderteken.

Uitreik van Finansiële Voorskrifte

33. Finansiële voorskrifte, wat nie met hierdie regulasies teenstrydig is nie, en wat die algemene finansiële en voorrade administrasie van aangeleenthede ten opsigte waarvan die Wetgewende Raad en 'n stamowerheid ingevolge die bepalings van die Wet bevoegdhede uitoefen en werksaamhede en pligte verrig, beheer, kan van tyd tot tyd deur die Sekretaris uitgereik word.

Tenderraadaangeleenthede

34. Die Minister kan by kennisgewing in die *Staatskoerant* 'n Raad instel en saamstel wat belas word met die verkryging van leweransies en dienste vir en ten behoeve van die Wetgewende Raad en stamowerhede en die beskikking oor hul voorrade: Met dien verstande dat totdat so 'n Raad saamgestel is, voorskrifte wat die prosedure reël wat gevolg moet word vir die verkryging van sodanige leweransies en dienste en die beskikking oor sodanige voorrade deur die Sekretaris uitgereik kan word.

Oordrag van Bevoegdhede

35. (1) Waar in hierdie regulasies die magtiging van die Minister vereis word vir die uitvoering van enige handeling, kan die Minister, na goeë dunske, sodanige bevoegdheid oordra aan die Sekretaris.

(2) Die Sekretaris kan enige van die bevoegdhede of funksies in hierdie regulasies aan hom opgedra, aan 'n beampde van die departement van Bantoe-administrasie en -ontwikkeling of aan die Hoofdirekteur oordra.

(3) Die Hoofdirekteur kan, met die goedkeuring van die Sekretaris, enige bevoegdhede aan hom opgedra ingevolge hierdie regulasies, aan die Hoofrekenmeester, 'n direkteur van 'n departement of enige ander amptenaar oordra.

Afwyking van Hierdie Regulasies slegs Toelaatbaar Indien die Sekretaris Magtiging Daartoe verleen

36. Geen afwyking van die bepalings van hierdie regulasies word toegelaat tensy vooraf goedkeuring van die Sekretaris, na oorlegpleging met die Kontroleur en Ouditeur-generaal, verkry is.

CONTENTS.

No.	PAGE
PROCLAMATIONS	
R. 294. Rules of Procedure for the Ovamboland Legislative Council	1
R. 295. Ovamboland Legislative Council: Salaries and allowances of members	25
R. 298. Ovamboland Legislative Council: 1. Establishment of Departments. 2. Financial Regulations for the Ovamboland Legislative Council and Tribal Authorities in the area	27

INHOUD.

No.	BLADSY
PROKLAMASIES	
R. 294. Reglement van Orde vir die Ovambolandse Wetgewende Raad	1
R. 295. Ovambolandse Wetgewende Raad: Salarisse en toelaes van lede	25
R. 298. Ovambolandse Wetgewende Raad: 1. Instelling van Departemente. 2. Finansiële Regulasies vir die Ovambolandse Wetgewende Raad en Stamowerhede in sy gebied	27

The Mineral Resources of South Africa

The fourth edition of *The Mineral Resources in South Africa*
is now available

Price R3.33

OBTAINABLE FROM THE GOVERNMENT PRINTER, PRETORIA AND CAPE TOWN

Die Delfstowwe van Suid-Afrika

Die vierde uitgawe van *Die Delfstowwe van Suid-Afrika*
is nou beskikbaar

Prys R3.33

VERKRYGBAAR VAN DIE STAATSDRUKKER, PRETORIA EN KAAPSTAD

Republic of South Africa

Coat of Arms

In Colours

Size 11½ inches by 9 inches

+

Reprinted to design prepared
by the College of Heraldry

+

PRICE:

R1.10 per copy, post free within the Republic

R1.15 per copy, outside the Republic

Obtainable from the Government Printer
Pretoria and Cape Town

Wapen van die Republiek van Suid-Afrika

In Kleure

Groot 11½ duim by 9 duim

+

Herdruk volgens plan opgemaak
deur die Kollege van Heraldiek

+

PRYS:

R1.10 per kopie, posvry in die Republiek

R1.15 per kopie, buite die Republiek

Verkrygbaar by die Staatsdrukker
Pretoria en Kaapstad